

JMG

Kandidatuppsats i journalistik

2016-12-15

HT-16

Institutionen för journalistik,
medier och kommunikation

www.jmg.gu.se

Andra sidan är ni klara?

En kvantitativ innehållsanalys av kvällstidningarnas
framställning av fotbollssupportrar

Författare: Victor Bomgren, Karl Jansson och David Jespersson

Handledare: Marina Ghersetti

Kursansvarig: Mathias Färdigh

GÖTEBORGS UNIVERSITET
JOURNALISTIK, MEDIER OCH KOMMUNIKATION

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	2
1. Inledning.....	5
2. Bakgrund	6
3. Tidigare forskning.....	7
4. Syfte och frågeställningar	9
5. Begreppsdefinition	10
6. Teoretiskt ramverk	11
6.1 Dagordningsteori.....	11
6.2 Gestaltningsteori/Framing	11
6.3 Tolkningsföretråde	11
6.4 Primingteori.....	13
6.5 Nyhetsvärdering	13
6.3 Gestaltningseffekter	15
7. Metod och material.....	16
7.1 Kvantitativ metod.....	16
7.2 Urval	16
7.2.1 Tidsperiod.....	16
7.2.2 Matcher	16
7.2.3 Redaktionellt material.....	17
7.3 Validitet och reliabilitet.....	18
7.3.1 Begreppsvaliditet och operationalisering	18
7.3.2 Intern validitet.....	20
7.3.3 Extern validitet	20
7.3.4 Reliabilitet	21
8. Resultat.....	22
8.1 Framställning av supportrar i kvällspress.....	22
8.2 Är den generella gestaltningen av svenska fotbollssupportrar positiv eller negativ i svensk kvällspress?.....	26
8.3 Vilka aktörer ges tolkningsföretråde i gestaltningen av supportrar i svensk kvällspress?.....	35
9. Sammanfattning.....	42
10. Slutdiskussion	43
11. Förslag på vidare forskning.....	46
12. Referenser	47

Authors: Victor Bomgren, Karl Jansson & David Jespersson

Title: Andra sidan är ni klara?

Level: Bachelor of Journalism

Location: University of Gothenburg

Language: Swedish

Number of pages: 46

A lot has been said about football fans. And a lot has been said about what is being said about football fans.

Football fans are violent, criminals, troublemakers, dedicated supporters, colourful, musical and misunderstood. Since the very beginning of the sport they have played their part: Singing their hearts out, waving their flags, fighting rival fans and thrown coins on the players on the pitch. They are indeed an interesting bunch of people and newspapers love to write about them, a lot.

The purpose of our study is to map how evening newspapers in Sweden have been writing about football fans. To correctly account for every article that has been written about Swedish football fans is a tall order for sure, and would take a considerable time to complete. We haven't been that ambitious, but still have managed to gather a significant amount of articles that give us a right to argue that we can, with some accuracy, make assumptions about how the Swedish evening newspapers Aftonbladet and Expressen have been writing about football fans since the mid seventies.

We conducted a quantitative content analysis of articles written about Stockholm derbies including the clubs Hammarby, Djurgården and AIK between the years 1975 to 2015. We read all the articles related to the derby from the day of the game and the day after. The reasoning behind this was that these two days are the article heaviest with the articles from the matchday building up to the game and the articles from the day after dissect the events on the pitch as well as on the stands.

We marked all articles related to the derby into SPSS but stopped coding after six variables if the article didn't include any mention of fans. If the article did, however, we marked up to twenty variables. The variables ranged from placement of the article in the newspaper, nature and size of the article, in what context fans were mentioned, in what manner the fans were described, who are featured in the article with quotes and opinions, if the fans were described as a collective or as individuals to how supporters were portrayed in pictures.

The choice of newspapers to study was a fairly easy one as Aftonbladet and Expressen are evening newspapers with the country's largest coverage of sport news.

The questions we set out to answer were:

- Is the general presentation of Swedish football fans positive or negative in Swedish evening newspapers?
- Which operators are featured in the articles about football fans? (and by that given the right to define problems and solutions).
- In which contexts are Swedish football fans mentioned in the evening newspapers?
- How have the answers to the questions above changed during the 41 years we have studied?

What we found were that supporters feature in a third of the derby articles and are portrayed, in total during the entire studied period, negatively in 35 percent of the articles, positively in 34 and neutral in 31. When analysed in greater detail we saw that during the eighties and nineties up to 70 percent of the articles were negative. The coverage was particularly negative on the non sport pages of the newspaper, with 80 percent negative articles.

When described in a positive fashion supporters are more often described as a collective and more often described as individuals when featured in a negative context.

There are two main groups who reappear as commentators in the articles – the journalists themselves and players, managers and other club representatives. Fans only get a say in 13 percent of the articles about them, leaving the opinions and definition about them to someone else in roughly 90 percent of the articles.

In 40 percent of the articles supporters are involved in violence, disciplinary offenses (which reached a peak in 2005 – 2010, explained by the extensive debate about flares and pyrotechnics) or harassments.

Key words: Football supporters, hooligans, media, Swedish press, media portrayal, framing

1. Inledning

“Jag vågade inte låta min son gå på derbyt, det är för oroligt på läktarna”, skriver en journalist i Expressen dagen efter ett Stockholmsderby i herrarnas Allsvenska 12/5 1992.

Fotboll är den största folkrörelsen vi har. I år snurrade vändkorsen på allsvenska arenor 2 190 396 gånger (Allsvenskan.se, 2016). Vi vågar nästan med säkerhet säga att varenda svensk känner någon som betraktar sig själv som en fotbollssupporter. Någon kanske behövde ett lag att heja på för att ha nåt att prata om på skolgården och valde de med snyggast tröjor. Någon har ärvt sitt supporterskap av en fanatisk förälder. Någon spenderar varenda ledig timme med att klippa konfetti och måla banderoller. Någon följer bara “sitt” lag via text-tv. Vissa sjunger ramsor för sitt lag. Vissa slår in skallen på dem som håller på ett annat lag.

“I natt sparkade fotbollshuliganer av näsbenet på en manlig polis” Förstasida Expressen 6/3 2003

“Folkfest och inbördeskrig på samma gång, grönvit och gråtande” Aftonbladet 9/5 2000

“Nu slåss fotbollssupportrarna med hjälmarna på” Förstasida Expressen 15/6 1979

Bland dem som frekvent besöker arenorna har inte heller alla samma bakgrund. Inte ens bland de så kallade huliganer som åker land och rike runt för att slåss med likasinnade går det att dra alla över en kam. Även om det där åtminstone går att slå fast att den överhängande majoriteten är av det manliga könet. Av de 128 personer som 2014 var avstängda från svenska fotbollsarenor så var 127 män (Expressen, 2/4 2014).

Det vi vill undersöka är hur denna heterogena grupp människor framställs i kvällspressen. En vanlig uppfattning bland vissa fotbollsfans är att kvällstidningarna bara skriver om supportrar när de är våldsamma och stökiga. Om det skulle visa sig stämma - hur påverkar det då allmänhetens bild av fotbollssupportrar?

När vi studerar framställningen av svenska fotbollssupportrar begränsar vi oss till herrfotboll. Det finns ett par anledningar till det. För det första rapporterades det tidigare väldigt knapphändigt om damfotboll. Något som visserligen har förändrats något, men bevakningen är fortfarande minimal i jämförelse med herrfotbollen. Intresset för damfotboll är inte bara mindre på tidningssidorna, publiken sviker damfotbollen och att tala om någon betydande supporterkultur går inte riktigt. Vi vill studera framställningen av fotbollssupportrar i Sverige, därmed blir en av konsekvenserna av avgränsningarna att damfotbollen stryker på foten.

Det har tidigare gjorts undersökningar på ämnet, men aldrig med ett så pass stort dataunderlag som vi har.

2. Bakgrund

I Sverige har det spelats organiserad fotboll sedan 1896 då det första svenska mästerskapet i fotboll ägde rum (Svenska fotbollförbundet, 2016). 120 år senare är fotbollen en djupt rotad kulturyttring och det svenska samhällets klart största sport och folkrörelse. När den allsvenska säsongen 2016 var färdigspelad i november hade 240 matcher spelats i serien och sammanlagt hade 2 190 396 personer kommit för att se matcherna på de olika allsvenska arenorna (Svenska fotbollförbundet, 2016). Trots vissa variationer har publiksnittet på de allsvenska fotbollsarenorna gått stadigt uppåt de senaste tjugo åren (Svenska fotbollförbundet, 2015). Men även om svensk elitfotboll har haft en positiv trend sett till antalet personer som besöker matcherna är inte allt frid och fröjd på de svenska läktarna. Bara den senaste säsongen har svenska medier rapporterat om, maskerade män som tagit sig in på planen för att attackera spelare och tränare (Aftonbladet, 20/11 2016), knallskott som kastades mot spelare (Aftonbladet, 27/4 2016) och ett avbrutet Stockholmsderby på grund av att supportrar tagit sig in på planen och attackerat publikvärdar och poliser (Aftonbladet, 17/10 2016).

Läktarskandaler och bråk kring fotbollsmatcher i Sverige är ingenting som är nytt. Det första publikbråket som uppmärksammades i Sverige skedde redan 1906 och har sedan dess förekommit med jämna mellanrum under årens lopp (Andersson 2010, 13)

Under de sista åren av 1970-talet börjar det i Sverige att uppstå "klackar" på de allsvenska arenorna. Mer organiserade grupperingar av supportrar växte fram, jämfört med de tidigare publikmassorna. Enligt Anders Green växte de nya klackformeringarna på läktarna fram eftersom TV-sändningarna från England började att sändas 1969 i Sverige och dessa inspirerade en svensk publik att organisera sig i liknande former som i England (Green 2009, 50). Det är också under den här perioden som begreppet huliganism och organiserade huliganer på allvar gör sitt intåg i Sverige, också det en import från de brittiska öarna (Ibid). En annan läktarkultur som kom att forma de svenska fotbollssupportrarna från 1990-talet och framåt är den italienska. I Italien föddes en läktarkultur där fansen uttryckte sig med hjälp av visuella effekter, s.k. "tifos". Även denna kultur fördes till Sverige via TV och sändningarna från den italienska ligafotbollen som kom till Sverige på 90-talet (Ibid). Begreppet ultras, idag ett vanligt förekommande begrepp när man beskriver en klubbs mest hängivna supportrar kommer från den italienska läktarkulturen (Ibid).

I vår undersökning har vi valt att begränsa oss till de tre stora Stockholmslagen - AIK, Hammarby och Djurgården. Enligt Anders Green är det också kring dessa klubbar som det moderna supporterskapet föds i början av 80-talet med bildandet av supporterklubbarna Black-army, Bajen-fans och Blue-saints (Green 2009, 51). De tre supporterföreningarna bildades som fristående föreningar, inte som delar inom de redan existerande idrottsföreningarna utan som autonoma grupperingar för fans till olika lagen. Det är också från Stockholm som supportergrupper och huliganism sprids ut i landet (Ibid).

3. Tidigare forskning

Forskning kring medias gestaltning av fotbollssupportrar har gjort i en viss utsträckning tidigare. I England har studier kring medias rapportering av supporterkulturen och huliganism gjorts sedan fenomenet uppkom i slutet av 60-talet. I en artikel från 1978 visade den Jamaicansk-engelska sociologen Stuart Hall på att den engelska kvällspressens bild av dåtidens huliganer skapade en stigmatiserande bild av supporterkulturen och att den spred en känsla av panik i samhället kring problemen med fotbollshuliganism (Radmann 2013, 61).

I tidskriften *Sports in Society* skriver den engelska forskaren Emma Poulton i artikeln *English Media Representation of Football-related Disorder: 'Brutal, Short-hand and Simplifying?* om medias roll i skapandet av bilden av huliganer i engelsk kvällspress (Poulton 2007). Poulton tar upp hur gestaltningen av huliganism i brittisk press klumpar ihop de våldsamma "fansen" med de icke-våldsamma åskådarna på fotbollsmatcher. Poulton argumenterar för att denna förenklade bild av fotbollssupportrar stärker den allmänna uppfattningen av supportrar som en grupp "själlösa djur" (Poulton 2007, 41).

Forskarna Rune Ottosen, Nathalie Hyde-Clarke och Toby Miller har gjort en undersökning på hur supportrar gestaltades i Sydafrikanska medier under fotbolls-VM i landet 2010. De tre forskarna ville undersöka hur supportrarna gestaltades dagligen under mästerskapet (Ottosen, Hyde-Clark och Miller 2012, 111). Detta eftersom det framkommit att media innan och under uppmanats av FIFA och andra organisationer att framställa bilden av mästerskapet och supportrarna positivt (Ibid). Under undersökningen fann också forskarna att supportrarna under mästerskapet främst av allt hade gestaltats som konsumenter av mästerskapet snarare än som åskådare, eller deltagare (Ottosen, Hyde-Clark och Miller 2012, 126).

I en svensk kontext har forskarna Aage Radmann och Torbjörn Andersson vid Malmö högskola undersökt hur svensk media har framställt problemen kring fotbollshuliganism. I en undersökning av hur tidningen iDag (numera Kvällsposten) framställde fotbolls-EM 1992 kunde man se att nyhetssidorna tryckte mer på problemen med huliganism och bråk i samband med arrangemanget och att sportsidorna lyfte upp även den sportsliga delen, och på så sätt gav en mer nyanserad bild av vad som faktiskt skedde under EM-veckorna 1992 (Andersson och Radmann 1998).

Aage Radmann har skrivit flera olika texter och forskat på problematiken kring huliganism. I en artikel i *Scandinavian Sport Studies Forum* (Radmann 2012), analyserar Radmann medias bild av huliganism utifrån ett specifikt fall i Malmö 2011 då en supporter sprang in på planen och attackerade ena lagets målvakt. Radmann kommer i artikeln fram till att medias gestaltning av händelsen spär på den "moralpanik" som Stuart Hall menar att rapporteringen av huliganism i media skapar kring frågan (Radmann 2012, 100).

I en kandidatuppsatsen *Klacken utan röst* (Naumanen och Stjernström 2013) undersöker Christian Naumanen och Fredrik Stjernström om svenska tidningar framställer supportrar i ett negativt sammanhang. Och i vilken utsträckning supportrarna fick uttala sig i svensk dagspress som en aktör i samband med en händelse kring en fotbollsmatch. Undersökningen sträcker sig mellan åren 2011–2012. I uppsatsen kommer de fram till att det finns en övervägande negativ bild inom svensk dagspress när det kommer till framställningen av fotbollssupportrar. Dock säger Naumanen och Stjernström att journalistikens inneboende vinkling av en händelse alltid leder till att det inte kan bli en perfekt spegling av ett samhällsfenomen genom journalistiken (Naumanen och Stjernström 2013). Det finns likheter mellan Naumanen och Stjernströms uppsats och vår. Vi har dock valt att titta på hur media gestaltar supportrar under ett längre tidsperspektiv för att få en bild av eventuella förändringar som har skett under de senaste 40 åren.

Regeringens nationella samordnare mot brottslighet i samband med idrottsevenemang fick i uppdrag under 2012 att göra en utredning med syfte att kartlägga och hitta förslag på att förbättra hanteringen av svensk supporterkultur (SOU 2013:19). Utredningen gjordes på uppdrag från regeringen genom kulturdepartementet 2013 och gavs namnet *Mera glädje för pengarna*. Den tar upp frågor kring hur man ska kunna komma till rätta med den problematik som finns inom svensk supporterkultur. Utredningen är relevant i vår uppsats eftersom den kan ge oss en bra bild av hur olika aktörer som gestaltas inom media tänker kring frågor om fotbollsrelaterad ordningsstörning. Bland annat polisen och olika myndigheters förhållningssätt. Utredningens författare Björn Eriksson skriver att han under säsongen 2012 kunde se att kvällstidningarna i landet gav oroligheter och stök kring de allsvenska arenorna ett stort utrymme i spalterna (SOU 2013:19, 83).

Som man kan se ovan har det gjorts en del undersökningar där man har försökt att analysera hur fotbollssupportrar framställs i media. Bilden av supportrar är allt som oftast negativ och medier väljer att lyfta fram det som sticker ut åt det negativa hållet eller är problematiskt med supporterkulturen. En annan sak som vi kan se är att de allra flesta andra studier är begränsade till en ganska kort tidsperiod, ett år, ett mästerskap eller liknande. Det vår uppsats kan bidra med till forskningen är att vi kommer att titta på gestaltningen av supportrar under en mycket längre tidsperiod än vad tidigare forskning har gjort. Vi kommer därför att kunna bidra med en bild av hur gestaltningen av supportrar har sett ut över tid och om det har skett någon förändring över den tidsperioden.

4. Syfte och frågeställningar

Syftet med den här undersökningen är att kartlägga den svenska kvällspressens framställning av svenska fotbollssupportrar. Det vi undersöker är om framställningen är positiv eller negativ, vilka aktörer som ges tolkningsföreträde och i vilka sammanhang som supportrar omnämns. Vi vill också undersöka hur framställningen av supportrar har utvecklats över tid.

Undersökningens övergripande frågeställning lyder:

Hur gestaltas svenska fotbollssupportrar i svensk kvällspress?

- Är den generella gestaltningen av svenska fotbollssupportrar positiv eller negativ i svensk kvällspress?
- Vilka aktörer ges tolkningsföreträde i gestaltningen av svenska supportrar i svensk kvällspress?
- I vilka sammanhang omnämns svenska supportrar i svensk kvällspress?
- Hur har gestaltningen av svenska fotbollssupportrar förändrats över tid i svensk kvällspress?

5. Begreppsdefinition

I vår uppsats kommer vi att använda oss av en del begrepp som för den oinsatta kan vara främmande. Nedan finns det en begreppsdefinition av några av de ord som används, som ett hjälpmedel för läsaren att bättre förstå begreppen som används.

Bengaliska eldar/bengaler

En fyrverkeriblandning bestående av salpeter, svavel och antimonsulfid som brinner i grön eller röd färg (Nationalencyklopedin 2016). Används under fotbollsmatcher i läktararrangemang för att ge estetisk effekt.

Derby

Idrottsterm för tävling eller en match mellan två lag i samma eller i närliggande orter (NE 2016).

Huligan

Definition av idrottssupportrar som bråkar i samband med idrottsarrangemang, särskilt förknippat med fotbollsmatcher. Från det engelska ordet *Hooligan* (NE 2016).

Firma

Ett namn för grupperingar av huliganer som slåss med andra grupperingar kring fotbollsmatcher, men även vid andra tillfällen. Är fristående från mer etablerade och icke-våldsamma supporterföreningar (Radmann 2013).

Ultras

En definition av fotbollsklubbarnas mest hängivna supportrar. En grupp som allt som oftast arrangerar tifon. Kommer ursprungligen från den italienska läktarkulturen och ett motstånd mot fotbollens kommersialisering. I Sverige idag har den politiska aspekten av ultraskulturen inte lika stor inverkan men definieras ofta av konflikter med egna klubben eller andra auktoriteter (Green 2009, 50)

Tifo

Läktararrangemang i samband med fotbollsmatcher. Kännetecknas ofta av bengaliska eldar, konfetti, rökbomber, flaggor och banderoller. Innehåller ofta budskap riktade till egna laget, motståndare eller myndigheter (NE 2016).

SLO

En person som har i uppgift att föra en dialog mellan en klubb och en supporterförening. Ska verka som en medlare mellan de två organisationerna och kunna underlätta dialog (Svensk elitfotboll 2016)

Högriskmatch

En fotbollsmatch som av polisen klassats som prioriterad för risken att det ska uppstå bråk mellan olika supportergrupperingar. Vid högriskmatch finns en större polis och säkerhetsnärvaro (Eriksson 2013).

6. Teoretiskt ramverk

Det teoretiska ramverket för vår undersökning består av teorier inom medieeffekter och nyhetsvärdering. För att undersöka och diskutera *hur* journalistiken kring fotbollssupportrar framställs använder vi oss av de tre teorierna **Gestaltningsteori**, **Dagordningsteori** och **Primingsteori**. För att göra en ansats till att förstå *varför* medier framställer fotbollssupportrar på ett visst sätt använder vi oss av teorin om **Nyhetsvärdering**.

6.1 Dagordningsteori

Dagordningsteorin går i stora drag ut på att massmedier har stort inflytande på människors uppfattning om vad som är viktigt i samhället just nu. Det som medierna rapporterar mycket om, sätter högt på dagordningen, har studier visat att nyhetskonsumenter värderar som viktigast. Dagordningsteorin fungerar som en förutsättning för teorierna om framing och priming i vår undersökning.

Fotbollsmatcher generellt och Stockholmsderbyn i synnerhet brukar generera många artiklar och ges stort utrymme i kvällstidningarnas sportbilagor. Vår datainsamling kommer visa hur många artiklar som skrivs i samband med matcher och därmed kunna göra en bedömning av hur högt kvällstidningarna sätter fotbollsmatcher och derbyn på dagordningen. Vår undersökning kommer inte kunna ge något vetenskapligt svar på den frågan då vi inte jämfört med annat sportinnehåll i tidningarna (Shehata 2015, 354-355).

6.2 Gestaltningsteori/Framing

Framing/gestaltningsteorin handlar i grund och botten om kommunikationens roll för hur människor förstår sin omvärld. När dagordningsteorin handlar om *vad* som figurerar i medierna fokuserar gestaltningsteorin på *hur* en händelse framställs och uppfattas. 1978 skrev professor Gaye Tuchman om hur media fungerar som ett fönster mot omvärlden som aldrig helt och hållet kan ge en objektiv spegling av verkligheten. Bilden som nyhetskonsumenten får beror på vad som ryms i det imaginära fönstret med hänsyn till storlek på fönstret, vilken vinkel betraktaren står i, om glaset är suddigt eller klart, åt vilket håll fönstret är vänt mot, avstånd till fönstret och så vidare (Shehata 2015, 361).

6.3 Tolkningsföreträde

Professor Robert Entman skrev att gestaltning i grunden handlar om urval och uppmärksamhet och att definiera problem:

"Frame innebär att man väljer ut vissa aspekter av en uppfattad verklighet och gör dem mer framträdande i en kommunicerande text, för att på så sätt främja en viss problemdefinition, orsakstolkning, moralisk bedömning och/eller föreslagen lösning på det beskrivna problemet." (Shehata 2012, 327)

Han menar alltså att en händelse kan beskrivas på många olika sätt. Beroende på hur en händelse skildras och genom vem som har fått uttala sig eller vinklas på ett visst sätt så ges ett *tolkningsföreträde* i frågan. Den som får definiera ett problem blir den som får tolka verkligheten till mediepubliken. Vad som är ett problem, vad som orsakar det och sedermera vad lösningen kan vara är något som politiker ofta försöker få definiera i medier. Genom att gestalta en händelse eller skeende genom olika typer av glasögon så skapas alltså olika tolkningsföreträddningar som är så hett eftertraktat. I fotbollens värld finns till exempel en stor debatt om bengaliska eldar, vara eller icke vara på läktarna. Kampen om tolkningsföreträdet i frågan står bland annat mellan fansen som anordnar tifon (som vanligtvis är för bengaliska eldar) eller räddningstjänst och säkerhetsansvariga (som vanligtvis är emot bengaliska eldar).

Återkommande generella gestaltningar

Inom den dagliga nyhetsjournalistiken finns några återkommande generella gestaltningar som journalister använder sig av. Dessa utgör en del av vad som kallas medielogiken, de tekniker som journalister använder sig av för att skapa journalistik. För vår undersökning är följande återkommande generella gestaltningar mest intressanta:

1. **Konfliktsgestaltning** – Mycket vanligt dramaturgiskt grepp för att driva en nyhetsstory framåt. Dramaturgin byggs kring olika parterers meningsskiljaktigheter och i artikeln får båda sidorna komma till tals. I fotbollsrapporteringen brukar detta användas genom att låta tränare eller spelare från vardera lag prata om motståndarna och den kommande matchen. Kanske extra tydligt brukar det bli efter matchen då åsikterna bland motståndarspelare och tränare i respektive lag skiljer sig åt (Shehata 2015, 362)
2. **Ekonomiska konsekvenser-gestaltning**. Förekommer främst inom politiska och ekonomiska nyheter. Denna gestaltning fokuserar på samhälls- och privatekonomiska konsekvenser. I rapportering om fotboll och fotbollssupportrar kan det här ta sig uttryck på en rad olika sätt: Genom att det skrivs om kostnader för polisinsatser i samband med matcher, att klubbar får betala böter för något supportrar har gjort eller att fotbollssupportrar har förstört en restaurang eller liknande (Ibid)
3. **Moralgestaltningar, ansvarsgestaltningar och mänskliga öden-gestaltningar** är tre ytterligare vanliga gestaltningar. Som namnen antyder handlar de om gestaltningar där artikeln sätts i en moralisk kontext, frågar sig vem som bär ansvar och hur en händelse påverkar eller drabbar den enskilda människan. Dessa tre gestaltningstyper är gissningsvis främst, om alls, förekommande i artiklar där supportrar gjort sig skyldiga till någon typ av problem (Ibid).

En gestaltningsstudie från 1997 visade hur två olika gestaltningar kunde appliceras på en och samma nyhetshändelse. (Nelson et al. 1997) Studien gjordes utifrån rapporteringen om en kontroversiell politisk manifestation. Forskarna skiljde mellan att medierna kunde välja att vinkla sina artiklar och inslag med en yttrandefrihetsgestaltning eller en störande av ordning-gestaltning. Inom fotbollsjournalistik, precis som all annan form av rapportering, finns det alltid olika gestaltningsval att göra. Studien från 1997 visade att de nyhetskonsumenter som exponerats för yttrandefrihetsgestaltning i högre grad blev mer tillåtande till den typen av

demonstrationer jämfört med de som exponerats för störande av ordning-gestaltning (Shehata 2015, 363).

Senare forskning har visat att opinionseffekter beroende på gestaltning minskar om nyhetskonsumenter tar del av konkurrerande gestaltningar, som är relativt vanligt i den dagliga nyhetsrapporteringen där journalister ställer alternativa röster mot varandra (Shehata 2015, 365)

Tematiska och episodiska gestaltningar

I en undersökning gjord 1991 på amerikanska tv-nyheter gjordes en skillnad på tematiska gestaltningar och episodiska gestaltningar. Tematiska gestaltningar har ett strukturellt fokus där enskilda händelser sätts in i ett större sammanhang. Episodiska gestaltningar har fokus på enskilda händelser och individer. Studien visade att valet mellan tematisk eller episodisk gestaltning kan påverka hur folk tillskriver aktörer ansvar för olika samhällsproblem. Tematiska gestaltningar bidrar i större grad till att nyhetskonsumenterna håller politiker som ansvariga medan episodisk gestaltning bidrog till att nyhetskonsumenter formar opinioner om de enskilda personerna som inslaget/artikeln handlar om (Shehata 2015, 364).

6.4 Primingteori

Sprungen ur dagordningsteorin fokuserar primingteorin på psykologiska mekanismer och konsekvenser av den mediapåverkan som skapas hos nyhetskonsumenter. När nyhetskonsumenter tar del av mediernas innehåll skapas psykologiska kopplingar mellan ämnen. Desto oftare ett ämne kopplas samman med ett annat kommer resultatet bli att människor skapar ett samband och en bild av en grupp, person eller företeelse (Shehata 2012, 324). I vår undersökning blir det intressant att studera vilka övergripande kopplingar som görs i samband med medierapportering om fotbollssupportrar. Enligt primingteorin skulle återkommande kopplingar mellan till exempel supportrar och våld, skadegörelse och höga polisnotor skapa en bild av supportrar som ett stort samhällsproblem.

Primingteorier har i tidigare forskning bland annat använts vid forskning om stereotypa uppfattningar om minoriteter. Då fotbollsfans är en relativt liten grupp som ofta figurerar i medier är det intressant att undersöka eventuella primingeffekter hos nyhetskonsumenterna.

6.5 Nyhetsvärdering

Om teorierna kopplade till medieeffekter ska försöka besvara frågan *hur* medier framställer supportrar och vilka konsekvenser det kan få så fokuserar forskning kring nyhetsvärdering mer på frågan *varför* medierna rapporterar som de gör. Forskning kring nyhetsvärdering har visat att händelser som blir nyheter har vissa gemensamma egenskaper som återkommer i byggandet av en nyhet. I boken *Medierna och demokratin* görs en sammanställning av de viktigaste egenskaperna (Ghersetti 2012, 212).

Närhet

En nyhetshändelses tidsmässiga, geografiska och kulturella avstånd till nyhetskonsumenterna påverkar hur stor uppmärksamhet den ges och om den rapporteras överhuvudtaget. Ju närmare händelsen inträffar utifrån dessa tre kriterier desto större chans har den att uppmärksammas (Ghersetti 2012, 212).

Fotboll är Sveriges största idrott både till utövande och i popularitet bland folket vilket genererar ett stort intresse. Fotbollen ligger de flesta människor någorlunda nära och många har en relation till den. Rent geografiskt skadar det nog inte heller att de båda kvällstidningarna har sina baser i Stockholm där de undersökta matcherna spelas.

Sensation/avvikelser

Inte helt oväntat får sensationella, ovanliga och dramatiska nyheter ofta stort utrymme i medier. Händelser som inte tillhör det vardagliga, vare sig det är positivt eller negativt, kittlar människors nyfikenhet och intresse och där i ligger det stora nyhetsvärdet. Överrepresenterat i denna nyhetskategori är de negativa nyheterna. Krig, katastrofer, våld, olyckor och kriminalitet ges vanligtvis stort utrymme. Sport ses som en särskild kategori som vanligtvis får stort utrymme och inte minst förstås i kvällstidningarna. Inom sporten är det också vanligt att positiva och kanske inte så oväntade nyheter får stort utrymme då sport vanligtvis har en inbyggd dramaturgi (Ghersetti 2012, 212).

I kvällstidningarna som vi undersöker har sport i allmänhet och fotboll i synnerhet fått stort utrymme. Avvikande och negativa beteenden har förekommit på svenska fotbollsläktare i över hundra år (Wedel 28/4 2016) men räknas förstås som något sensationellt och avvikande varje gång det sker igen. Sedan 70-talet har publiken även tagit en större roll i samband med fotbollsmatcher genom tifon och andra visuella och ljudliga arrangemang. Fotbollsmatcher och publikaktiviteter, positiva som negativa, utgör alltså ett utmärkt recept för kvällstidningsartiklar.

Elitcentrering

De vanligaste förekommande personerna i medier är så kallade elitpersoner. Personer med högt inflytande inom politik, ekonomi, kultur och idrott används väldigt ofta av medier både som aktiva aktörer och passiva. Detta kan dels förklaras genom att dessa ofta är välkända personer som nyhetskonsumenter är intresserade av men kanske främst då de ofta har tillgång till information som medierna vill åt. Mediernas efterfrågade elitpersoner består alltså av både presidenter och dokusåpastjärnor, skådespelare och finansministrar (Ghersetti 2012, 212).

För vår undersökning innebär detta att både fotbollsklubbarnas spelare, tränare och klubbdirektörer i allra högsta grad ses som intressanta för medierna.

För supportrarnas del skulle till exempel supporterföreningarnas ordförande kunna ses som en elitperson inom området, om än inte lika självklar. Enligt vad vi vet om nyhetsvärdering så borde dessa personer ligga nära till hands om medier vill ha en supporterröst.

Förenkling

Nyheter är allt som oftast enkla och korta berättelser om en enskild händelse. Ungdomar tände eld på bilar och Sanny Åslund avgjorde derbyt mot Djurgården. Det här och det här hände så här och så här. De längre och fördjupande texterna som ger en mer komplex bild av ett skeende är inte lika vanliga som den kortare och ”enklare”. Detta medför också att medier söker sig till de händelser som passar sig för enklare artiklar. Mångtydiga och invecklade händelser väljs oftare bort då det är svårare att tillspetsa och vinkla dessa till en attraktiv artikel. Alltså faller till exempel bakomliggande sociala förklaringar bakom brott eller liknande bort och kvar blir den förenklade bilden som går snabbt att skriva innan deadline och som inte tar för mycket plats i tidningen (Ghersetti 2012, 213).

För fotbollssupportrarna skulle detta kunna innebära att bilden av dem blir enkelspårig och, som vi lärt oss av sensations-kriteriet, lättare negativ än positiv. Det är lättare att klumpa ihop fotbollsfans till en homogen grupp än att ge en grundligare bakgrundsförklaring bakom den mångfacetterade struktur som finns bland supportrarna.

6.3 Gestaltningseffekter

Vår undersökning undersöker inte konsekvenserna av gestaltningen och vilka effekter de kan ha. Däremot vill vi visa att sådan forskning finns och vad den innebär, för framtida tankar och funderingar.

En gestaltningseffekt uppstår när individer anammar och formar sina attityder och åsikter utifrån en kommunikationsgestaltning.

Utifrån psykologiskt orienterade studier kan man skilja på två typer av gestaltningseffekter, ekvivalensgestaltningar och sakgestaltningar. Studier om ekvivalensgestaltningar undersöker hur olika men logiskt likvärdiga ord och formuleringar påverkar människors uppfattningar och attityder i en fråga. Ett exempel på en undersökning som visat hur människors uppfattningar och attityder kan påverkas genom ekvivalensgestaltningar gjordes av forskarna Kahneman och Tversky 1984. Deltagarna i experimentet fick ta ställning till ett åtgärdsprogram för att hantera spridningen av en ovanlig sjukdom. Två experimentgrupper fick ta ställning till två olika presentationer av åtgärdsprogrammet. Innehållet i texterna var identiska men presentationen av innehållet skiljde sig åt. I den ena texten presenterades förslaget utifrån vinkeln hur många som kunde räddas genom åtgärdsprogrammet. I den andra fokuserades det på hur många som beräknades kunna dö av samma åtgärdsprogram. Siffrorna var alltså desamma i de båda texterna men vinklades på olika sätt. Resultatet blev att de olika gruppernas attityder gentemot åtgärdsprogrammet varierade avsevärt (Shehata 2012, 328).

7. Metod och material

7.1 Kvantitativ metod

För att besvara våra frågeställningar använder vi oss av en kvantitativ innehållsanalys. En av fördelarna med en kvantitativ metod är att vi genom ett systematiskt materialinsamlande och ett så kallat mekaniskt räknande under kort tid hinner samla in stora mängder material. Kvantitativ innehållsanalys passar sig bäst när man ska mäta två saker, hur ofta någonting förekommer och hur stort utrymme det får. Man talar om *frekvens* och *utrymme* (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson och Wängnerud 2007, 223). Om vi översätter det till vår undersökning så undersöker vi hur *frekvent* fotbollssupportrar nämns i samband med stora publikmatcher i och hur *frekvent* de får komma till tals. Vi har även undersökt hur stort *utrymme* fotbollssupportrarna får, men också *vilket* utrymme de får. Syns de på nyhetsplats? Eller är det begränsat till sportsidorna? Skrivs det att de är ligister som kostar samhället massa pengar med dyra polisnotor och sönderslagna uteserveringar? Eller syns de som representanter för en stor kamratlig folkrörelse som målar flaggor och sjunger sånger tillsammans en gång i veckan? Eftersom vi med den kvantitativa metoden analyserar ett i största grad allomfattande material kan vi med säkerhet dra slutsatser om hur det har förändrats över tid.

7.2 Urval

7.2.1 Tidsperiod

Under 1970-talet började den så kallade läktarkulturen ta form på svenska arenor, starkt inspirerad av den engelska fotbollen som i princip var den enda som visades på TV (Green, 2009, 50). Även om det på vissa håll förekom kulturuttryck i form av läktarsång under decenniets tidiga år var det först i slutet på 1970-talet som kulturen hade etablerats. Vi redogör för detta mer utförligt i kapitel 4. Bakgrund. Vi har valt att påbörja vår undersökning några år innan dess, för att kunna täcka in den eventuella övergångsperioden om det skulle visa sig att läktarkulturens intåg också innebar en förändring i sättet medierna beskrev och bevakade fotbollsmatcherna. Startpunkt för vår undersökning blir således 1975. Vi har sedan analyserat bevakningen av varje Stockholmsderby fram till och med 2015.

7.2.2 Matcher

Matcherna mellan de tre stora Stockholmslagen Hammarby, Djurgården och AIK har alltid lockat mycket folk. Även om andra matcher, bland annat de mellan IFK Göteborg och Örgryte har varit stora publiktillställningar genom åren har det konsekvent funnits ett större intresse kring fotbollen i Stockholm och i synnerhet derbymatcherna. Genom att studera bevakningen av Stockholmsderbyn anser vi oss kunna dra vissa slutsatser om bevakningen och beskrivningen av fotbollssupportrar och supporterkulturen i Sverige. Anders Green uttrycker det såhär i rapporten Fotboll och huliganism,

”Lite förenklat består den svenska utvecklingen av två delar – Stockholm och därefter övriga landet. De tre supporterföreningarna Black Army, Bajen Fans och Blue Saints grundades år 1981, utan formella bindningar till ”sina” klubbar, AIK, Hammarby IF och Djurgårdens IF. De blev supporterföreningar åt sig själva, för att citera en

säkerhetsansvarig, där klackens match ibland blev viktigare än det som skedde på gräsplanen.” (Green 2009, 51).

Vi har valt att begränsa oss till att analysera artiklar som är publicerade på matchdagen och dagen efter matchen. Det är av förklarliga skäl då det skrivs mest om matcherna och eventuella incidenter i samband med dem. Någonstans måste vi också göra en avgränsning i det stora materialet. Det får vi dock ha med oss när vi tittar på resultatet. Det är möjligt att fördelningen av artiklar hade sett annorlunda ut om vi tittade på fler dagar.

7.2.3 Redaktionellt material

Tidningar

Vi har valt att begränsa oss till kvällstidningarna Aftonbladet och Expressen. Under senare år har det dykt upp andra aktörer på den marknaden som kan konkurrera med kvällstidningarna i form av publikationer som finns exklusivt på nätet. Även de nämnda kvällstidningarna producerar material som inte når papperstidningen. Hade vi valt att analysera även enbart webbpublicerat material så hade materialinsamlandet blivit allt för omfattande för vår begränsade arbetstid. Vi är medvetna om att eventuella slutsatser om framställningen av fotbollssupportrar i kvällspressen sedan internets entré kan diskuteras då vi har valt att endast analysera papperstidningarna. Det går visserligen att argumentera för att de ”viktigaste” artiklarna hamnar i papperstidningen, men då vi inte har någon vetenskaplig källa på detta nöjer vi oss med att konstatera att det kan finnas en risk för att vi missar något.

Den större delen av materialet samlades in genom att fysiskt gräva i arkiven på Kurs- och tidningsbiblioteket i Göteborg. Ett par gånger råkade vi ut för problemet att tidningarna för ett visst datum saknades i arkivet. Då vi samlade in material från 40 år under tre veckor hade vi helt enkelt inte tid att leta upp dem på annat håll. Bortfallet här är dock så litet att det har ringa betydelse för resultatet. Det material som saknas är: en derby-bilaga i Expressen 10/8 1998, hela tidningen 18/9 1999 Expressen, 13/6 2003 saknas Aftonbladets bilaga Sportbladet och den 4/4 2011 saknas hela tidningen Aftonbladet.

Analysenheter - artiklarna

Vi har valt att analysera alla sorters redaktionellt material som förekommer i valda tidningar på dagen för varje match och dagen efter. I vår kodning har vi alltså tittat igenom tidningarna från första till sista sida med undantag för bilagor som helt kan antas sakna relevans. Därefter har vi kodat allt redaktionellt material som har något med matchen i fråga att göra. Även artiklar som inte rör vårt huvudsakliga undersökningsområde, framställningen av fotbollssupportrar, har inkluderats. Detta är för att kunna visa på hur stor del av materialet som berör derbymatcherna som handlar mycket, eller delvis om fotbollssupportrar.

7.3 Validitet och reliabilitet

7.3.1 Begreppsvaliditet och operationalisering

Vi har använt oss av det som kallas för resonemangsvaliditet (Esaiasson et al. 2012, 60) när vi har operationaliserat de teoretiska begreppen till kodbara variabler. Med det menas att vi snarare än att testa vår operationalisering empiriskt så har vi blivit inspirerade av den från tidigare forskning. I undersökningen *Klacken utan röst* gör Christian Naumanen och Fredrik Stjernström en kvantitativ innehållsanalys av tidningsartiklar med syftet att undersöka mediernas framställning av fotbollssupportrar (Naumanen och Stjernström 2013). Deras frågeställningar liknar våra i högsta grad och därför är det motiverat att vi använder oss av deras operationalisering, men med vissa justeringar. Den har författarna i sin tur resonerat sig fram till genom att ha blivit inspirerade av Kent Asp och hans medievalsundersökningar (Asp 2011). Vår operationalisering resulterar därmed i att vi forskar med ett kumulativt arbetsätt. Vi står på tidigare forskares axlar och kan jämföra våra resultat med deras. Då vi har ett lite annorlunda angreppssätt än Naumanen och Stjernström har vi gjort vissa variationer i operationaliseringen. Därtill har vi lagt till en variabel som vi anser relevant för att kunna besvara frågeställningarna, och som nämnda författare har missat. De har valt att inte lägga någon vikt vid hur supportrar framställs på bild, medan vi menar att det är en viktig del i hur supportrar gestaltas. Det är en av skillnaderna gentemot deras undersökning. I början av vår undersökning upptäckte vi att en del variabler behövde justeras eller utökas, en fullständig redovisning av kodboken finns bifogad som bilaga.

Vi kommer här att kort redovisa för de variabler som är de mest centrala i vår undersökning, men också där det kan vara på sin plats att förklara hur vi har resonerat kring operationaliseringen.

Nämns supportrar? (V6)

Vi har valt att kategorisera supportrarnas närvaro i artiklarna enligt följande skala:

1. Ja, mycket 2. Ja, delvis 3. Detalj 4. Nej

De mest intressanta fallen i vår undersökning är inte helt oväntat om V6 ges värdet 1 eller 2. Nämns de inte alls på något sätt ges värdet 4 och vi lämnade artikeln, de är då inte längre relevant att fylla i resterande variabler. Om supportrar nämns som en detalj gavs de värdet 3 och vi fortsatte att fylla i resterande värden. Det kan exempelvis se ut såhär: ”Det bästa med AIK är att fansen sjunger hela matchen, säger spelaren X”. Eller i en krönika: ”Den stora publiken vrålade av glädje när bröderna Ohlsson snurrade upp Djurgårdsförsvaret”. Även om det går att argumentera för att sådana korta omnämningar inte speglar gestaltningen av supportrar valde vi att ta med dem i vår undersökning. Även i det slentrianmässiga kan det gömma sig värderingar. Sammanlagt inkluderar undersökningen över 3000 nyhetsartiklar, debattinlägg, krönikor och enkäter.

Sammanhang (V11-V13)

Med sammanhang menar vi i vilket sammanhang som supportrar omnämns. Om det exempelvis står i en artikel att "Fansen jublade när Bajen lirade boll" så är sammanhanget de nämns i att de ger sitt stöd till ett lag. I en artikel kan supportrar omnämnas i fler än ett sammanhang. Antalet sammanhang är därför högre än antalet artiklar.

Vi har valt att kategorisera i vilket sammanhang supportrarna förekommer enligt följande skala:

1. Stöd till laget 2. Våld/Skadegörelse 3. Disciplinförseelser 4. Politik/Policy 5. Sportslig kommentator 6. Hot/Trakasserier 7. Övrigt/ Ej urskiljbart

Värdet 1 ges i alla sammanhang när supportrar nämns som enbart åskådare, och givetvis när det tydligt att det är just stöd till laget som förekommer. Värdet 2. ges om det på något sätt framgår att supportrar har utövat fysiskt våld i samband med match. Det innefattar allt från planerade "huliganbråk" på stan till mer spontant uppkomna bråk på läktaren. Om exempelvis grindar, eller reklamskyltar rivits ner på arenan kodas det också som en 2:a. Med disciplinförseelser menar vi följaktligen det som inte räknas in under föregående kategori men i många fall kan ligga nära det som skulle kallas för våldshandlingar eller skadegörelse. Ett exempel på ett sådant fall är inkastade föremål som vi har valt att kategorisera som disciplinförseelser och inte våldshandlingar. Otillåtna bengalbränningar räknas också in i den här kategorin. På 1970-talet förekom det otillåten alkoholkonsumtion på läktarna, även det blir en 3:a.

Den 4:e kategorin, politik/policy, innefattar allt som antingen rör politiska beslut som berör supportrarna men även när supportrarna själva utför politiska handlingar eller uttalanden. Det kan exempelvis vara att de på läktaren visas en banderoll som på något sätt riktar sig mot fotbollförbundet, eller en politiker som uttalar sig om hur hen vill lösa problemet med fotbollsvåldet.

Den femte kategorin, sportslig kommentator, är helt enkelt när supportrar tillåts göra någon form av analys av lagens spelsätt eller liknande. Notera att vi gör skillnad på 1. Stöd till laget och 5. Sportslig kommentator, då det med den förstnämnda menas att supportern/na hejar, sjunger eller på annat sätt visar sitt stöd. Till skillnad från när de får uttrycka sig rent sportsligt.

Som 6. Hot/Trakasserier räknas fall då spelare, ledare etc. utsätts för rena hot av supportrar. Det har under åren förekommit så kallade "kvartssamtal" (Mendel-Enk 2002), när mer hårdnackade typer åtagit sig att tala vett i spelare och ledare som inte presterar. I vissa fall kan vi tala om rena dödshot. Nidramsor på läktarna mot enskilda personer med grova undertoner och rasistiska tillmälen räknar vi också in under den här kategorin.

På förhand gjorde vi uppskattningen att det sannolikt skulle förekomma supportrar i fler än ett sammanhang i en och samma artikel. I en text kan det stå både att fansen uttryckte sitt stöd till laget genom sång men även startade bråk på vägen hem. Därför är variablerna V11-V13 identiska.

Framställning av supportrar (V14)

En väldigt viktig variabel i vår undersökning. Kategoriseringen är som följer:

1. Övervägande positiv
2. Något positiv
3. Neutral
4. Något negativ
5. Övervägande negativ

Anledningen till att vi har valt att gradera på det sätt som vi har gjort är att texterna ofta kan ge en mångfacetterad bild av supportrar. Om texten till största delen handlar om hur fantastisk stämningen varit på en match men det i en passus nämns att supportrarna även ställde till med bråk så blir ändå framställningen i slutändan positiv. Den ges då värdet 2. Något positiv.

Agerande aktör (V15), (V21)

1. Inblandad supporter
2. Supporterrepresentant (SLO, ordförande för supporterförening),
3. Övriga åskådare
4. Spelare/tränare/klubbrepresentant
5. Polis
6. Myndighetsperson/polisbefäl
7. Politiker
8. Journalist
9. Övrig/ ej definierbar

Vi gör skillnad på supportrar och supportrar. Det kan ha betydelse om en ordförande för en supporterförening uttalar sig om en disciplinförseelse eller om en inte lika engagerad åskådare ger sin syn på saken. Däremot har vi klumpat ihop spelare, tränare, klubbordförande och alla andra personer med direkt koppling till klubbarna eftersom det är just hur supportrar framställs som vi undersöker och det som är mest intressant i det här sammanhanget. Rollen för en SLO (se begreppsdefinition i kapitel 5. Begreppsdefinitioner), innebär bland andra uppgifter att representera supportrarna gentemot media. Här kan det vara intressant att försöka se om så är fallet och hur mycket just klubbarnas SLO får komma till tals. I den här variabeln kodar vi vem eller vilka som får uttala sig i artikeln. Då det ofta är fler än en person som får uttala sig finns även en variabel till (V21) som är identisk med den första (V15).

7.3.2 Intern validitet

Begreppsvaliditeten, att vi verkligen undersöker det vi säger oss undersöka går givetvis att diskutera. För att hålla den på en så hög nivå som möjligt så gäller det att ha utformat ett så pålitligt mätinstrument som möjligt. (Esaiason et al. 2012, 63) En närmare förklaring av de centrala delarna i kodboken som vi använt oss av finns under *7.3.1 Begreppsvaliditet och operationalisering*. Vi är medvetna om vikten av hög begreppsvaliditet. Är validiteten för låg spelar det ingen roll hur väl undersökningen är utförd i övrigt då vi ständigt skjuter utanför målet (Ibid).

7.3.3 Extern validitet

Vi gör anspråk på en generaliserbarhet som sträcker sig utanför det som kallas för undersökningens population. Populationen är i det här fallet all kvällstidningsjournalistik om herrfotboll. Även om vi har ett strategiskt urval (artiklar om Stockholmsderbyt), och inte ett slumpmässigt, anser vi oss kunna uppnå en relativ hög nivå av extern validitet. Vi vågar anta att rapporteringen av matcherna, och framställningen av supportrar som vi har studerat är representativ för rapporteringen och framställningen av supportrar i kvällspressen som handlar om matcher i resten av landet.

7.3.4 Reliabilitet

För att nå en så hög grad av *interkodarreliabilitet* (Esaiason et al. 2012, 64) som möjligt, alltså att vi som kodare förhåller oss likadant till materialet och ger samma analysenheter samma värden har det varit viktigt att vi är tydliga med vad vi menar med våra kategoriseringar. Vi försöker att eliminera så kallade *slumpmässiga fel* som kan uppstå om vi som kodare får olika resultat när vi mäter samma material med samma instrument (Djurfeldt, Larsson och Stjärnhagen 2013, 104). Under insamlandet av materialet var vi därför noga med att alltid sitta tillsammans, så att vi kunde diskutera och komma överens om eventuella oklarheter. Självklart är vi medvetna om att en del tolkningar har fallit mellan stolarna men tack vare en ständig kommunikation har vi minimerat de slumpmässiga felen som kan uppstå genom olika tolkningar mellan kodarna.

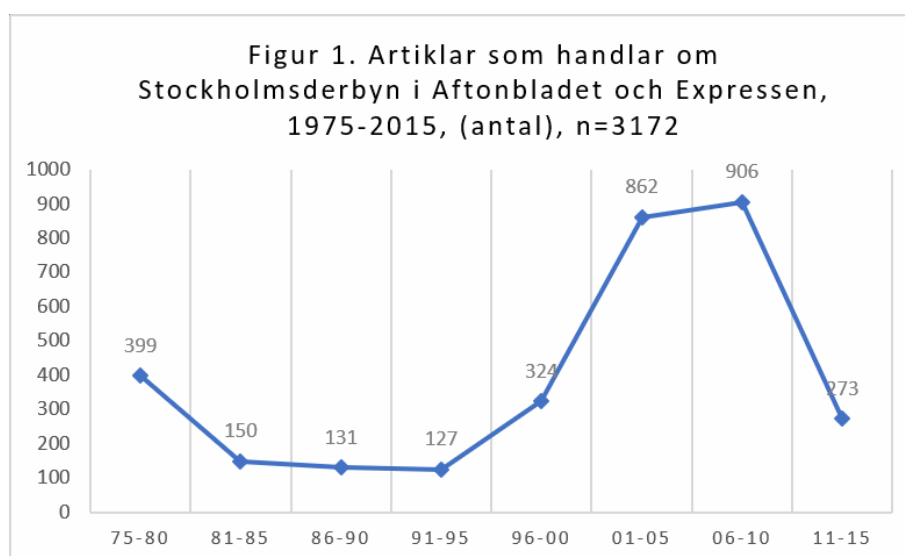
Det är inte bara skillnader i tolkningarna mellan kodarna som riskerar att dra ner reliabiliteten. Även missar, och slarvfel orsakar slumpmässiga fel i resultatet. Vi måste också räkna med den mänskliga faktorn, när vi optiskt sökte efter artiklar som handlar om supportrar hände det med största säkerhet att vi under tiden missade några. De senaste åren i vårt urval saknades på Kurs- och tidningsbibliotekets mikrofilmer men gick att hitta genom det digitala mediearkivet Retriever, med en ordentlig söksträng säkerställde vi att vi inte skulle missa något:

”Hammarby, AIK, Djurgården, Bajen, Gnaget, DIF, HIF, Black Army, Bajen Fans, Blue Saints, Järnkamin, Råsunda, Friends Arena, Tele 2 Arena, Derby, Derbyt, Derbyn, Tifo*, Bengal*, Bengaliska eldar, Huligan*, Support*, Fans, Ultra*”*

8. Resultat

8.1 Framställning av supportrar i kvällspress

I det här kapitlet presenterar vi resultaten från vår datainsamling. Utifrån våra frågeställningar har vi plockat ut de data som vi anser bäst kan besvara dem. Resultatkapitlet har vi delat upp i fyra delar: Först en del där vi presenterar data som inte direkt tillhör en frågeställning men som fungerar som en bas för kommande diagram. Därefter har vi delat upp resultatkapitlet efter varje enskild frågeställning och presenterar specifika diagram som hör till just den frågan. På alla delar av undersökningen applicerar vi den sista frågeställningen, hur det har förändrats över tid.

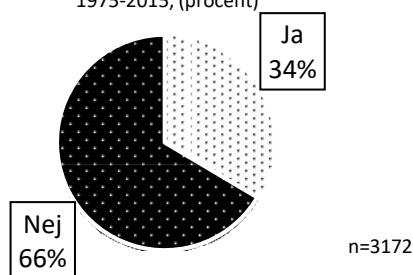

Vi börjar alltså med en sammanställning av grundläggande data som fungerar som en förutsättning för de kommande diagrammen. Här presenteras främst diagram som visar hur ofta supportrar har förekommit i de undersökta kvällstidningarna och om det har skett en förändring över tid. På 159 matcher har det skrivits 3172 artiklar som vi har analyserat. Det är i snitt 20 artiklar per match, 10 per tidning.

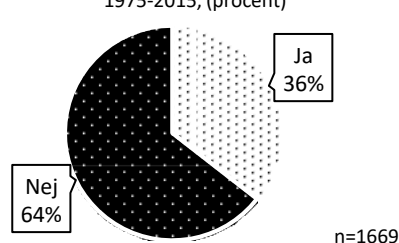
Här kan man se hur många artiklar de båda kvällstidningarna har skrivit om Stockholmsderbyna tillsammans över tid. Datamängden är här uppdelad i femårsperioder. Det diagrammet som visas är en tydlig uppgång av artiklar kring millennieskiftet. Under perioden 1996 till 2010 ligger antalet artiklar där supportrar nämns som högst. Efter den tydliga uppgången i artikel mängd runt 00-talet kommer sedan en kraftig minskning vid 10-talet. Något som framgår av diagrammet är också att artiklarna där supportrar inte nämns alltid har varit fler än de där de nämns, om än relativt knappt under 80- och 90-talet. En sak som vi kan komma ihåg när vi tittar på resultatet är att det inte spelas lika många derbymatcher varje år eftersom lagen åker upp och ner i seriesystemet.

Vid en sammanslagning av de tre variabelkategorierna ”Ja, helt”, ”Ja, delvis” och ”Ja, detalj” så visar undersökningen att supportrar förekommer överhuvudtaget i 34 procent av samtliga kodade artiklar, som visas i Figur 1. Att supportrar figurerar i lite mer än var tredje undersökt artikel anser vi visar att de utgör en viktig roll i kvällstidningarnas rapportering om Allsvenskan. I Figur 2 och 3 kan vi se att Aftonbladet har haft något fler artiklar där supportrar förekommer än Expressen, 36 procent jämfört med 31 procent. Totalt sett har Aftonbladet under den undersökta tidsperioden skrivit 166 artiklar fler om Stockholmsderbyn. Artiklar där supportrar förekommer är 134 stycken fler.

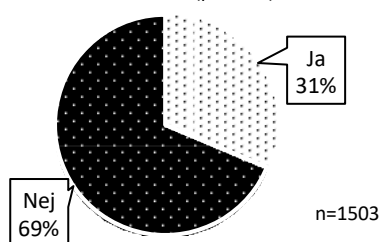
Figur 2. Supportrar förekommer i artiklar som handlar om Stockholmsderbyn i Aftonbladet och Expressen 1975-2015, (procent)

Figur 3. Supportrar förekommer i artiklar som handlar om Stockholmsderbyn i Aftonbladet 1975-2015, (procent)

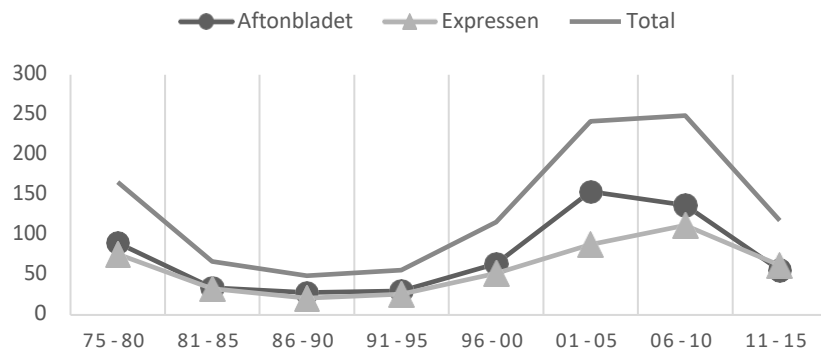

Figur 4. Supportrar förekommer i artiklar som handlar om Stockholmsderbyn i Expressen 1975-2015, (procent)

Dessa diagram ger en förståelse för det undersökta materialet och de kommande diagrammen. När vi redovisar våra resultat utgår vi utifrån de artiklar där supportrar nämns, som alltså utgör 34 procent av den totala mängden artiklar som vi undersökt.

Figur 5. Antal artiklar om Stockholmsderbyn som helt eller delvis handlar om supportrar, 1975-2015, (antal), n=1069

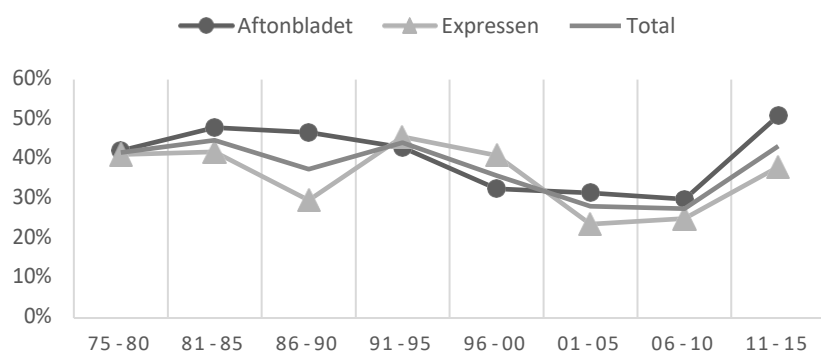

Figur 5 är samma data som i figur 1 utslaget över tid och visar hur trenderna har gått när det kommer till hur mycket fotbollssupportrar nämns. Datamängden är här uppdelad i femårsperioder. Det diagrammet visar är en tydlig uppgång av artiklar kring millennieskiftet. Under perioden 1996 till 2010 ligger antalet artiklar där supportrar nämns som högst. Efter den tydliga uppgången i artikel mängd runt 00-talet kommer sedan en kraftig minskning vid 10-talet.

Totalt sett har de båda tidningarna legat nära varandra i mängd av artiklar där supportrar nämns förutom perioden 2000–2010.

Den kraftiga ökningen som man kan se vid början av 00-talet i båda tidningarna, men främst i Aftonbladet, tror vi har att göra med att Aftonbladet startar en egen sportbilaga, Sportbladet, år 2000. Expressen startade en egen sportbilaga året efter. Ett rimligt antagande är att när tidningarna startar sportbilagor så finns det mer utrymme att skriva om supportrar eftersom det finns ”mer tidning att fylla”.

Figur 6. Andel artiklar om Stockholmsderbyn som helt eller delvis handlar om supportrar, över tid 1975 - 2015, (procent), n=3172

I figur 6 kan vi se andelen av de kodade artiklarna där supportrar omnämns i Aftonbladet och Expressen i procent. Det vi kan läsa ut är att det är ett jämnt flöde av förekomsten av

supportrar i artiklarna. Det är inte särskilt kraftiga svängar mellan de olika tidsperioderna. Vi kan se att det är perioderna 1981–1985 och 1991–1995 som supportrar nämns mest procentuellt av de skrivna artiklarna, sammanslaget i de båda tidningarna. Det är intressant att de perioderna också är de femårsperioder där det skrivs minst antal artiklar om supportrar under hela tidsperioden (tillsammans med 1986–1990). Vi kommer senare i resultatdelen att återkomma till denna period.

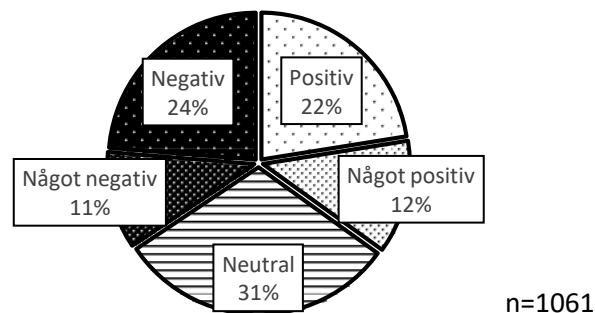
Figur 7 visar det Allsvenska publiksnittet från 1975 till 2015. Som man kan se så svänger intresset för att titta på allsvensk fotboll ganska så kraftigt mellan olika perioder. Från att ligga strax över 6000 i snitt på slutet av 70-talet så faller det till nästan 4000 i snitt under slutet på 80-talet och början av 90-talet för att sedan vända uppåt igen under tidigt 2000-tal. Det är intressant att publiksnittet på många vis följer kurvan för hur många artiklar som är skrivna överhuvudtaget om derbyna i Stockholm (figur 1). Vi tycker att det visar på att medierna är väldigt bra på att följa det intresse som finns runt omkring den allsvenska fotbollen. Man kan kanske också argumentera att det fungerar även åt andra hållet. Om medierna skriver mycket om fotboll - ökar intresset för att gå och titta på fotboll.

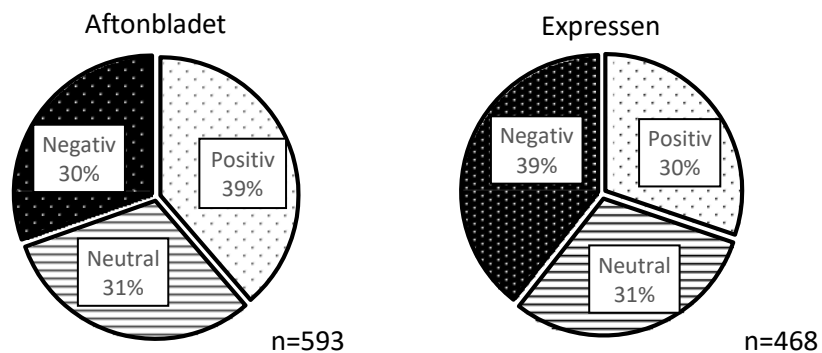
8.2 Är den generella gestaltningen av svenska fotbollssupportrar positiv eller negativ i svensk kvällspress?

För att besvara denna frågeställning har vi sammanställt elva diagram. De första visar framställningen totalt sett under hela den undersökta tidsperioden samt hur förändringen sett ut över tid. Dessutom har vi undersökt hur den procentuella skillnaden sett ut under årens gång. Procentuella skillnader över positiva och negativa artiklar är viktiga att ha med då vi vet från diagrammet i figur 1 att det totala antalet artiklar förändrats kraftigt genom åren. Därefter undersöker vi var i tidningen som olika framställningar görs. Var i tidningen skrivs det om supportrar och kan man se någon övervägande skillnad i framställning på olika platser i tidningen? Vi har även tittat på hur supportrar framställs på bild i samband med artiklar där de nämns.

Figur 8. Framställning av supportrar i artiklarna, båda tidningar, 1975-2015 (procent)

Figur 9. Framställning av supportrar, skillnad mellan tidningar, 1975-2015, (procent)

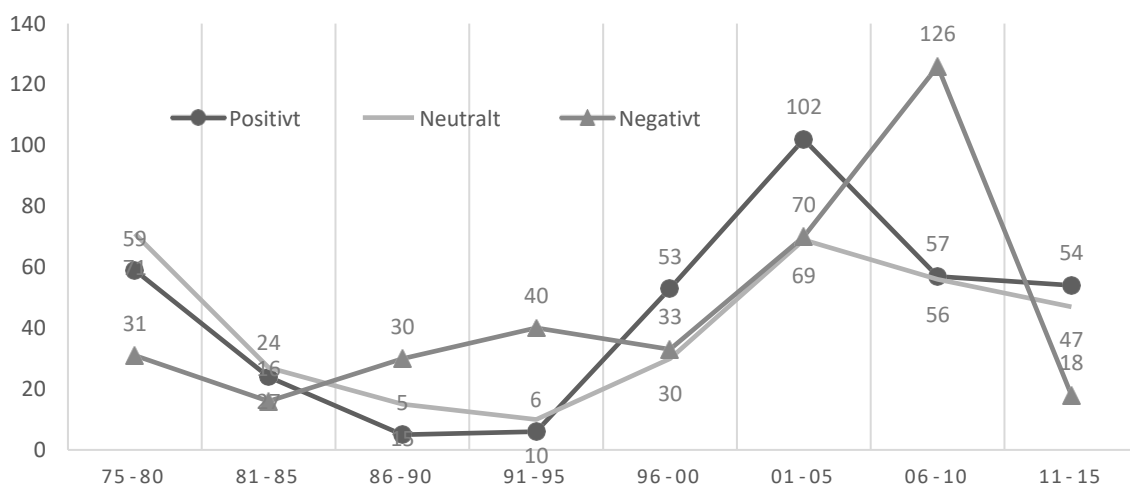

Undersökningen av den generella framställningen av supportrar totalt sett under hela undersökningsperioden visar en balanserad framställning. En sammanslagning av de båda positiva alternativen, ”positiv” och ”något positiv”, ger sammanlagt 34 procent. De båda negativa alternativen, ”negativ” och ”något negativ” ger sammanlagt 35 procent. En mycket

jämn fördelning totalt sett över 41 år alltså. De olika alternativen ställda mot varandra var för sig visar också en väldigt jämn fördelning. ”Negativt” mot ”positivt” utgjorde 24 procent mot 22 procent och ”något positivt” mot ”något negativt” utgjorde 11 procent respektive 12 procent. 31 procent av artiklarna hade en neutral framställning av supportrar. Med neutral menar vi helt enkelt att det inte går att kategorisera framställningen av supportrar som positiv eller negativ. Men när vi utläser tabellerna bör vi ändå ha i åtanke att en neutral framställning är något mer smickrande än en negativ, och därmed är mer besläktad med den positiva delen av kakan.

Det vi kan se från figur 9 är att Aftonbladet har haft fler positiva artiklar där supportrar förekommer än negativa. Expressen däremot har haft fler negativa artiklar än positiva. Vi kan inte säga exakt varför Expressen framställer en mer negativ bild av fansen än vad Aftonbladet gör. Man kan spekulera i anledningar till skillnaden. En tanke är att Aftonbladet har skrivit ett större antal artiklar om matcherna och att det bjuder in till fler lättsamma artiklar där fansen kan få förekomma.

Figur 10. Antal artiklar som framställer supportrar positivt, neutralt och negativt, båda tidningarna, 1975- 2015(Antal) n=1061

Om man tittar på framställningen över tid ser man att den har förändrats fram och tillbaka genom åren. Överlag kan man se att alla framställningar, positiva, negativa och neutrala, har ökat och minskat i ungefär samma takt tillsammans. Om man jämför med figur 1 så kan man se att mönstret i figur 10 följer ungefär samma kurvor som figur 1. Vid mitten av 80-talet och fram till millennieskiftet skrivs det betydligt mindre om supportrar (fig. 5) vilket skulle förklara minskningen i figur 10 över samma tidsperiod. Och precis som i figur 1 där artiklarna ökar kraftigt efter år 2000 så ökar också mängden positiva, negativa och neutrala artiklar i figur 10. Vad figur 10 visar är framförallt en betydande ökning av negativa artiklar under två

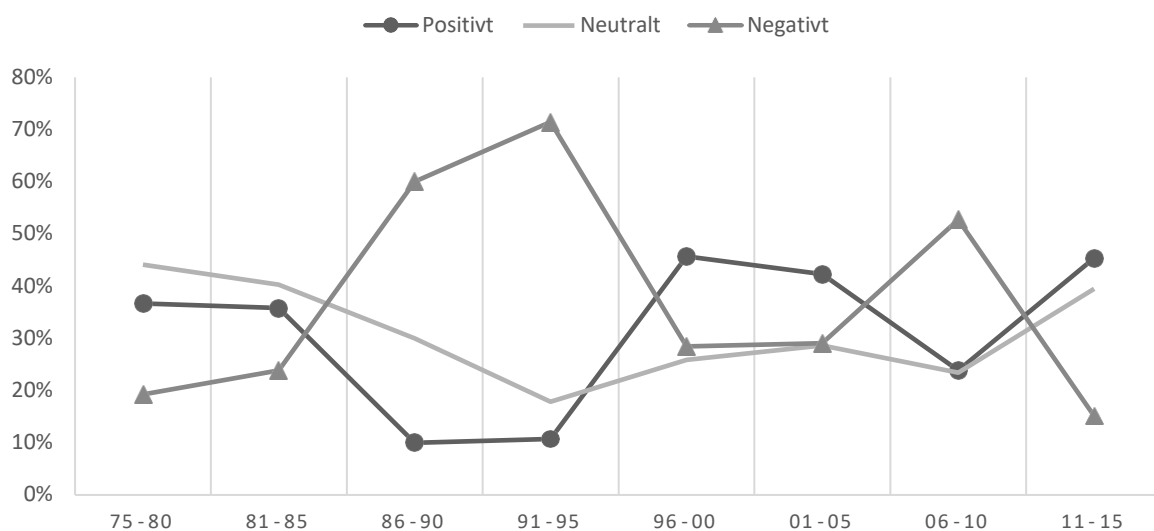
tidsperioder: mellan 1986 – 1995 och mellan 2006 – 2010. Vi kan också se en rejäl minskning av positiva artiklar mellan 1986 – 1995.

Vi tror att det finns flera olika förklaringar till att mängden artiklar minskar kraftigt under 1986–1995 och att det nästan inte skrivs något positivt om supportrar i samband med matcherna. Den första anledningen tror vi är att publiksnittet är väldigt lågt under dessa år som vi kan se i figur 7. Det i sin tur leder till att tidningarna skriver mindre artiklar och intresset blir svalt. Det är svårt att säga vad som är hönan och ägget i ett sådant samband, men man kan förmoda att det finns en korrelation mellan det dåliga publiksnittet och mängden artiklar. Det finns ytterligare möjliga förklaringar till att det skrivs så mycket negativt mellan 1986–1995. En anledning är att den organiserade huliganismen på allvar får fäste i Sverige under 80-talet och att det får mycket utrymme i spalterna. Detta i kombination med låga publiksiffror gör att det inte finns så mycket positivt att skriva om och de negativa nyheterna får större utrymme. Det är också en tidsperiod som är problematisk inom fotbollen sett ur ett europeiskt perspektiv med flera läktarkatastrofer. Främst Hillsborough- och Heyselkatastroferna där många åskådare miste livet. Denna bild av fotbollspublik och fotbollsmatcher kan mycket väl ha minskat både publikintresse och medias vilja att rapportera om fotboll.

Den andra stora negativa perioden är mellan 2006 – 2010. Först och främst kan vi konstatera att publiksnittet under dessa år är mycket högre än under 1986–95. Vi kan också se att det sammanlagt skrivs betydligt fler artiklar om Stockholmsderbyn. Det finns förmodligen ett samband där emellan. Stort intresse för att gå på fotboll genererar en större mängd skrivna artiklar. Möjligtvis kan sambandet eventuellt fungera åt andra hållet. Under denna period sker en del stora läktarskandaler och adderar man dessa skandaler med kvällstidningsklimatet där det skrivs väldigt många artiklar överhuvudtaget så skenar antalet negativa artiklar. En sådan incident inträffade den 29 augusti 2006 på Söderstadion i ett derby mellan Djurgården och Hammarby där matchen avbröts efter våld och bråk (Aftonbladet 29/08-2006).

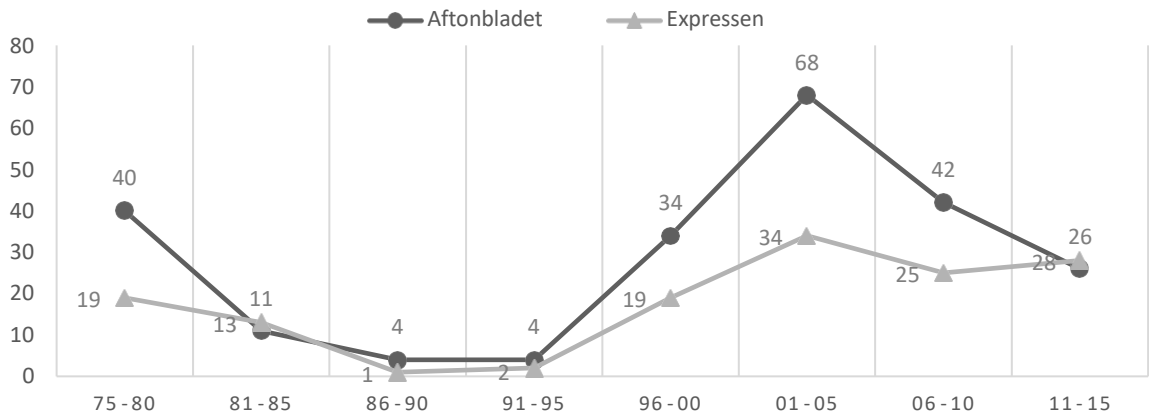
I takt med att antalet artiklar minskar kraftigt efter 2011 så visar figur 10 att det är de negativa artiklarna som minskar allra mest. Från 126 artiklar under toppperioden 2006 – 2010 till 18 artiklar mellan 2011 – 2015. Under den sista mätperioden är det de positiva och neutrala artiklarna som dominerar.

Figur 11 . Andel artiklar som framställer supportrar positivt, neutralt och negativt, båda tidningarna, 1975 - 2015 , (procent), n=1061

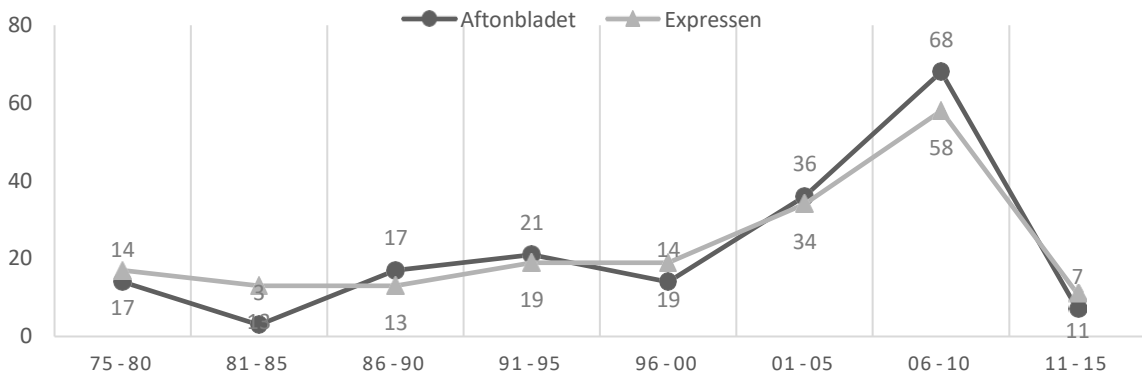

Om man ser hur många artiklar som framställer supportrar positivt, negativt eller neutralt i procent så ser det annorlunda ut jämfört med i antal (fig. 10). Samma perioder som i figur 10 sticker fortfarande ut: 1986 – 1995 och 2006 – 2010. Men här kan man se att den senare perioden procentuellt innehåller färre negativa artiklar än 80- och 90-talsperioden. Det som sticker ut är återigen 1986 – 1995. Under den första halvan av 90-talet var över 70 procent av artiklarna negativa. Noterbart är också det stora gapet mellan positiva och negativa artiklar under 1986 – 1995. Där är de positiva artiklarna väldigt få. Under den senare negativa toppen mellan 2006 – 2010 så är det fler positiva artiklar som skrivs samtidigt och gör det mer balanserat mellan positivt och negativt. En förklaring är som vi diskuterat här ovanför att artikelvärdet är så pass annorlunda mellan de två negativa topparna. Det skrivs fler artiklar 2006 – 2010 men procentuellt är den alltså mer balanserad mellan positivt och negativt.

Figur 12 . Positiva artiklar om supportrar över tid, 1975 - 2015 , (antal), n=370

Figur 13 . Negativa artiklar om supportrar över tid, 1975 - 2015 , (antal), n=364

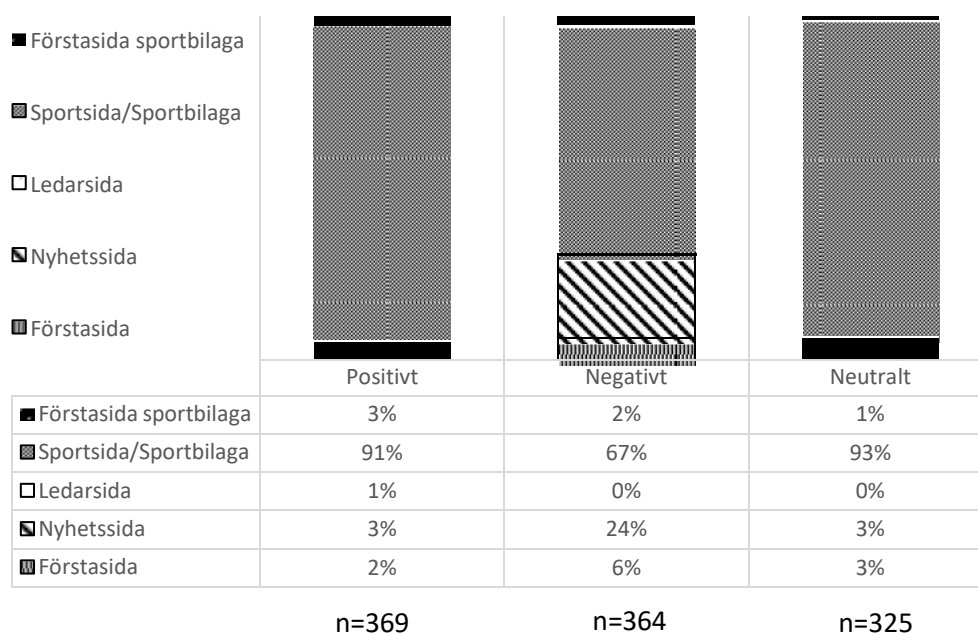

Som vi har sett i figur 9 så har Aftonbladet totalt sett skrivit fler positiva artiklar än Expressen. Här kan vi se hur det har sett ut över tid. Aftonbladet har nästan alltid, sedan 1975, skrivit fler positiva artiklar än Expressen. Vi kan se att Aftonbladet sticker iväg i mitten av 90-talet och skriver dubbelt så många positiva artiklar som Expressen under perioden 2001-2005.

Artiklar som framställer supportrar positivt på något sätt kan vara olika. Delvis kan det handla om att supportrarna framställs i positiva dager för att de har gett sitt stöd till laget, eller att de beskrivs som att de skapar en positiv stämning inne på arenan. Det kan också handla om före-matchen-reportage där olika supporterrepresentanter får uttala sig.

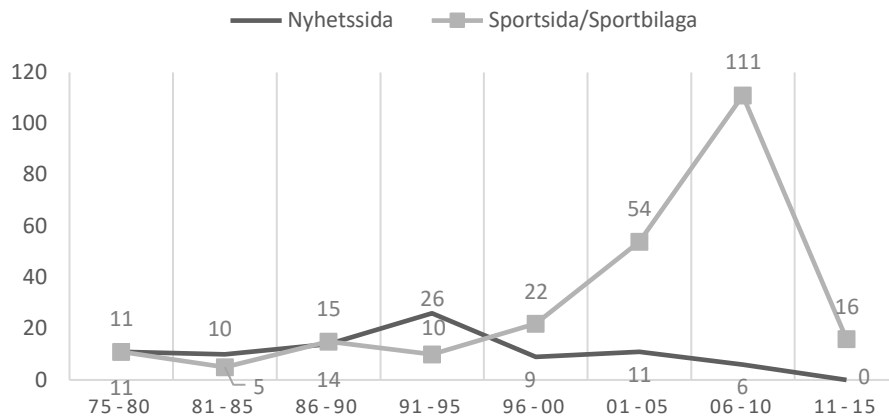
De negativa artiklarna i de båda tidningarna följer varandra åt mycket tydligare än de positiva. Vi tror att det kan bero på att för att en negativ artikel ska skrivas så måste det ha skett något att skriva om. En händelse som sticker ut och som båda tidningarna plockar upp. Artiklar där supportrar framställs positivt är enklare att skriva rent slentrianmässigt då publiken vanligtvis inte ställer till med negativa scener. Att skriva något positivt om supportrar är ett vanligt tillvägagångssätt bland journalister. Till exempel är det vanligt att det står något i stil med ”Publikfesten på Råsunda” eller ”Billy Ohlsson firade framför de lyckliga fansen”.

Figur 14 . Placering i tidning när supportrar nämns, båda tidningar, (procent), n= 1061

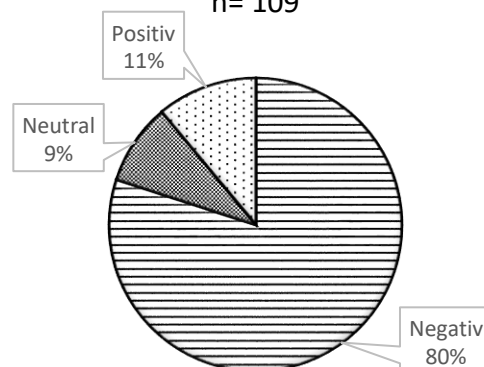
Figur 14 visar var i tidningen artiklar om supportrar förekommer uppdelat i positiva, negativa och neutrala artiklar. Mest iögonfallande i detta diagram är framställningen av artiklar på nyhetssida. Totalt förekommer 24 procent av alla negativa artiklar på nyhetssida. Bara 3 procent av de positiva artiklarna är på en nyhetssida. I figur 16 kan man tydligare se hur uppdelningen på nyhetssida ser ut.

Figur 15 . Placering i tidning när supportrar framställs negativt, över tid, 1975 -2015, (antal), n=331

I detta diagram har vi tagit bort variablerna ”förstasida”, ”ledarsida” och ”förstasida sportbilaga” då de förekom så sällan. Det tydligaste man kan utläsa från figur 15 är att ett skifte av var negativa supporterartiklar placeras i tidningen görs runt millennieskiftet. Efter 1996 placeras de överlägset flest gånger på sportsidor och blir allt mer sällsynta på nyhetssida. Under undersökningens första år är placeringen mer jämn med något fler negativa artiklar på nyhetssida. Efter 1990 ökar antalet negativa artiklar på nyhetssidorna och är under perioden 1991 – 1995 den vanligaste platsen för negativa artiklar. Det som också är noterbart i detta diagram är att antalet artiklar där supportrar framställs negativt på nyhetsplats är noll under perioden 2011 – 2015.

Figur 16. Artiklar på nyhetssida, totalt n= 109

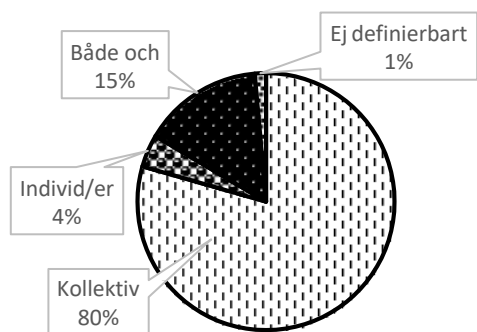

Utav samtliga artiklar där supportrar förekommer på nyhetssida är 80 procent negativa. I detta diagram har vi sammanställt de båda variablerna ”negativt” och ”något negativt” till en gemensam variabel: ”negativ”.

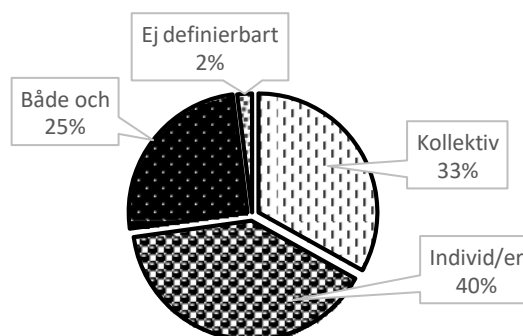
Artiklar om supportrar på nyhetssida utgör 10 procent av samtliga supporterartiklar. Det är alltså väldigt sällan som artiklar om supportrar dyker upp på en nyhetssida i en kvällstidning. Det är dock mycket tydligt att när de väl gör det så är det i en negativ framställning, åtta av tio gånger. Positivt framställs de på nyhetsplats bara 11 procent av gångerna, neutralt de återstående 9.

Att det är så stor andel negativa artiklar på nyhetssidorna tror vi beror på främst två orsaker: Den första är att artiklar om supportrar har sin naturliga plats på sportsidor och den andra blir således att det ska ha skett något speciellt för att supportrarna ska hamna på nyhetsplats. Något ”speciellt” och avvikande från den vanliga sportrapporteringen av supportrar innebär vanligtvis något negativt, i form av våld eller skadegörelse som påverkar samhället utanför arenan. Som vi ser i figur 15 så är detta något som ändrats. Efter 1996 så skrivs de allra flesta negativa artiklar, även om sådant som påverkar samhället utanför arenan, på sportsidorna. En möjlig förklaring till att supportrarna har försvunnit från nyhetssidorna är att det i högre grad skrivs om bråk och disciplinförseelser, som bengalbränningar, som sker på arenan. Problematiken med huliganbråk på öppen gata är under de senaste åren inte densamma som den var under perioden 86–95.

Figur 17. Framställs supportrar som ett kollektiv eller individer? Artiklar som framställer supportrar positivt, (procent), n=370

Figur 18. Artiklar som framställer supportrar negativt, (procent), n=364

I figur 17 och 18 har vi undersökt om supportrarna beskrivs som ett kollektiv eller som agerande individer när de nämns i samband med derbyn. Som man kan se i figur 17 så är det i 80 procent av fallen där supportrar benämns positivt, som man framställer dem som ett kollektiv. När fansen beskrivs negativ är det däremot en större andel av artiklarna som beskriver dem som individer som handlar oberoende från det övriga kollektivet.

När det är negativ rapportering så är gruppen “individer” den största delen med 40 procent av artiklarna. Vi tycker att det är intressant att se om supportrarna framställs som ett kollektiv vid vissa händelser, eftersom det möjligtvis kan påverka hur gestaltningen av dem ser ut i kvällspressen.

Men som vi kan i figur 18. är det oftast så att man i kvällspressen pekar på att det är enskilda individer som står för negativa händelser kring matcherna.

Det går dock att argumentera för att de 33 procent av gångerna som fansen benämns i samband med negativa artiklar är en relativt hög siffra. På en fotbollsmatch är det i allmänhet mycket folk och på ett Stockholmsderby i synnerhet. Att man då ändå i 33 procent av artiklarna beskriver åskådarna som kollektiv vid negativa händelser är ganska intressant.

När det kommer till den positiva framställningen så är det väldigt vanligt att man klumpar ihop människor på läktaren till ett kollektiv. Detta är inte särskilt konstigt. För som vi sa i samband med figur 13 är det vanligare att man slentrianmässigt skriver om publiken som en kollektiv massa när den beskrivs positivt, t.ex. "publiken jublade". Det är däremot ovanligt att man skriver "Djurgårds-supporten Pelle Larsson, jublade vid 1-0 målet", av alldeles självklara skäl.

Slutsatser:

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att supportrar totalt sett över hela tidsperioden har framställts på ett balanserat sätt. Det finns inte någon övervikt i rapporteringen åt det positiva eller negativa hållet. Om det är rimligt att supportrar var tredje gång framställs negativt lämnar vid därhän och återkommer till i slutdiskussionen.

Våra observationer över tid vittnar dock om en obalans i rapporteringen över tid. När det skrivs negativt, så skrivs det i princip bara negativt. Detta är tydligast under åren 1986–1995. Under åren 1991–1995 framställdes supportrar negativt i över 70 procent av artiklarna som på något sätt nämnde supportrar.

När fotbollssupportrar förekommer på nyhetsplats framställs de negativt i åtta fall av tio.

När supportrar framställs positivt så gör de oftast det som ett kollektiv. När de framställs negativt så gör de i högre grad det som individer.

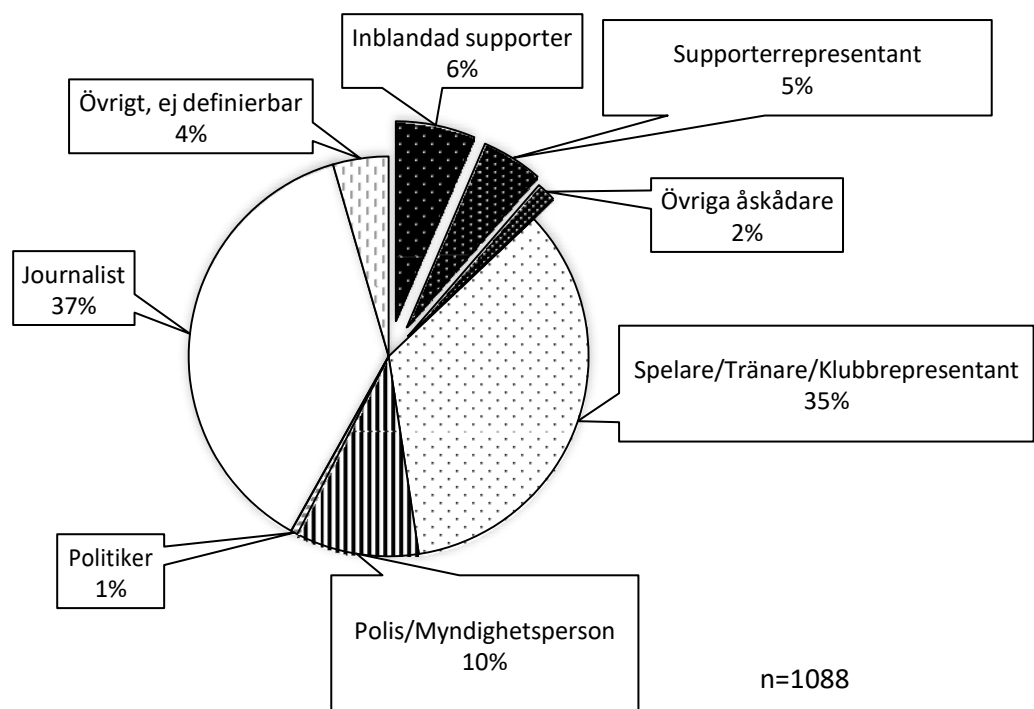
8.3 Vilka aktörer ges tolkningsföreträde i gestaltningen av supportrar i svensk kvällspress?

Den här frågeställningen går ut på att undersöka vilka aktörer som får uttala sig i artiklar där supportrar förekommer.

Först undersöker vi hur det har sett ut totalt sett under hela tidsperioden. Därefter kollar vi hur det har sett ut över tid. Har olika grupper fått uttala sig mer eller mindre under vissa perioder? Kan vi se några trender?

Precis som tidigare tittar vi också på den procentuella skillnaden då artiklar skiljer sig kraftigt åt under olika tidsperioder.

Figur 19. Vilka får komma till tals i artiklar som handlar om supportrar? båda tidningarna, (procent)

Det finns två grupper som får komma till tals mycket mer än de andra kodade aktörerna. Artiklar där ingen annan än den journalist som skrivit artikeln kommer till tals utgör 37 procent av samtliga kodade artiklar där supportrar nämns. Den andra stora gruppen är ”Spelare, tränare, klubbrepresentant” som får uttala sig i 35 procent av artiklarna. Vanligtvis handlar det om en spelare som tackar supportrarna för deras stöd eller liknande. Supportrar själva får uttala sig i sammanlagt 13 procent av artiklarna som handlar om supportrar. Supportrarna är uppdelade i de tre variablerna ”Inblandad supporter”, ”Supporterrepresentant” och ”Övriga åskådare”. Det vi kan läsa ut är att inblandade supportrar får uttala sig något oftare än supporterrepresentanter men att supportrar överlag

inte får uttala sig speciellt mycket. Åtminstone inte i relation till klubbrepresentanterna eller journalisterna själva.

Det som också blir väldigt tydligt i denna figur är att supportrar mycket oftare blir omtalade av andra än de får uttala sig själva. Supportrar omnämns, beskrivs och diskuteras i nära nio artiklar av tio av någon annan än en supporter själv.

Tabell 1. Vilka får komma till tals i artiklar som handlar om supportrar? 1975-2015, båda tidningar, (antal), n=1088								
Agerande aktör	75- 80	81- 85	86- 90	91- 95	96- 00	01- 05	06- 10	11- 15
1. Inblandad supporter	13	5	1	5	20	16	7	3
2. Supporterrepresentant	1	4	4	4	7	16	12	6
3. Övriga åskådare	5	2	2	0	2	1	5	0
4. Klubbrepresentant	41	19	16	13	38	78	122	51
5. Polis/Myndighetsperson	7	6	14	25	12	24	14	4
6. Politiker	0	1	0	4	0	0	1	0
7. Journalist	81	27	21	12	29	100	82	56
8. Övrigt, ej definierbar	10	3	0	2	4	12	12	6

I tabell 1 ser vi att de två stora aktörsgrupperna journalister och klubbrepresentanter är störst i alla femårsperioder förutom en: 1991 – 1995. Under den perioden är gruppen polis/myndighetsperson störst. Som vi såg i Figur 19 så utgör den gruppen totalt sett bara 8 procent av de totala uttalandena. Femårsperioden 1991 – 1995 är alltså ovanlig och sticker ut från de andra. Polis/myndighetsperson börjar dock dyka upp allt mer redan i femårsperioden innan, 1986 – 1990. Den ovanliga femårsperioden 1991 – 1995 är också den period där journalisten själv fungerar som aktör allra minst. Supportrar får uttala sig som mest under perioden 1996 - 2000. Den femårsperiod där aktörsfördelningen är minst utspridd är den sista, 2011 – 2015. Där dominerar de två största aktörsgrupperna – journalister och spelare/tränare/klubbrepresentant. Vi ser då något av en återgång till fördelningen på 1980-talet i vår undersökning där journalister och klubbrepresentanter i princip var ensamma om att uttala sig i supporterrelaterade sammanhang. En förklaring till detta kan med stor sannolikhet vara tidningarnas förändrade arbetssätt efter internets intåg. Kvällstidningarna live-rapporterar numera under matchen på sin hemsida, matchreferat och liknande är redan daterade på dagen efter match när den tryckta tidningen når läsaren.

I tidningen dagen efter domineras ofta sportsidorna av långa krönikor där tidningens profilerade journalister brer ut sig med sina enorma bildbylines. På 70- och 80-talet såg vi namn som “Nic” Åslund i Aftonbladet och “Luck” Carlsten i Expressen. Ofta dominerades sportsidorna av deras långa texter som får kallas något sorts mellanting mellan krönika och

matchreferat. Idag har kvällstidningarna spolat smeknamnen på sina skribenter men annars finns det mycket likheter med tidningarnas sätt att ge sina egna skribenter så stor plats.

Tabell 2. Vilka får komma till tals i artiklar som handlar om supportrar? (antal) n=1088	Aftonbladet	Expressen	Total
Inblandad supporter	41	29	70
Supporterrepresentant	34	20	54
Övriga åskådare	6	11	17
Klubbrepresentant	207	171	378
Polis/myndighetsperson	50	56	106
Politiker	2	4	6
Journalist	244	164	408
Övrig, ej definierbar	21	28	49
Total	605	483	1088

Vi ser i tabell 2. att det i Aftonbladet förekommer marginellt fler klubbrepresentanter, och fler journalister. Dessutom är antalet supportrar som får komma till tals fler i Aftonbladet. Om vi slår ihop de tre kategorierna av supportrar får vi 80 representanter för supportrarna i Aftonbladet och 50 i Expressen. Då Aftonbladet har publicerat fler artiklar räcker det inte med det för att konstatera att de är bättre på att låta supportrar komma till tals. Andelen artiklar där supportrar omnämns och själva får komma till tals är i Aftonbladet 13 procent medan det i Expressen är 10 procent. Därmed är det svårt att påstå att det är någon större skillnad.

Slutsatser:

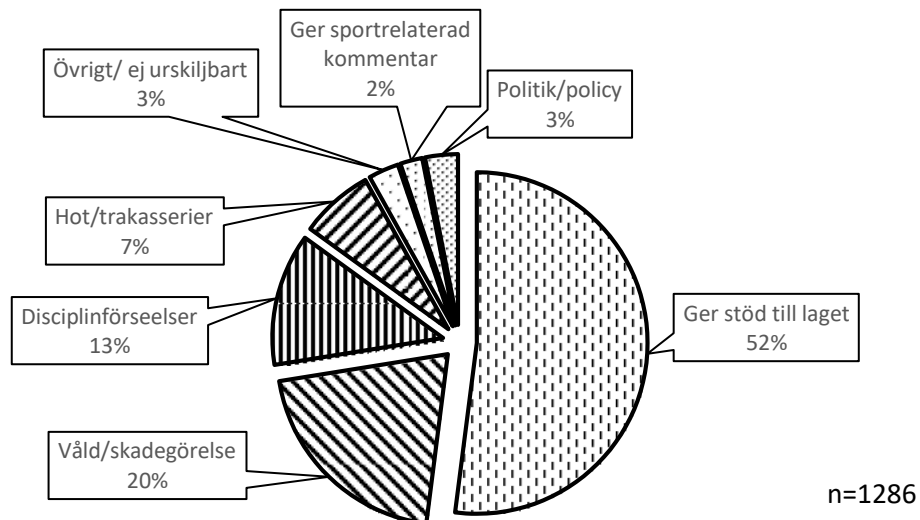
Vi kan konstatera att journalister är bra på att använda sig själva som aktörer i texter som handlar om supportrar. I andra hand går de oftast till klubbrepresentanter. Supportrar får mycket sällan komma till tals. Även om de över tid har fått komma till tals lite oftare har det under senare år återgått till att se ut nästan på samma sätt som under de första åren i vår undersökning. Då journalister och klubbrepresentanter i princip var ensamma om att uttala sig om supportrar.

Poliser och myndighetspersoner ges en relativ stor plats då det rapporterades som mest negativt om supportrar, under åren 1986–1995.

8.4 I vilka sammanhang förekommer svenska supportrar i svensk kvällspress?

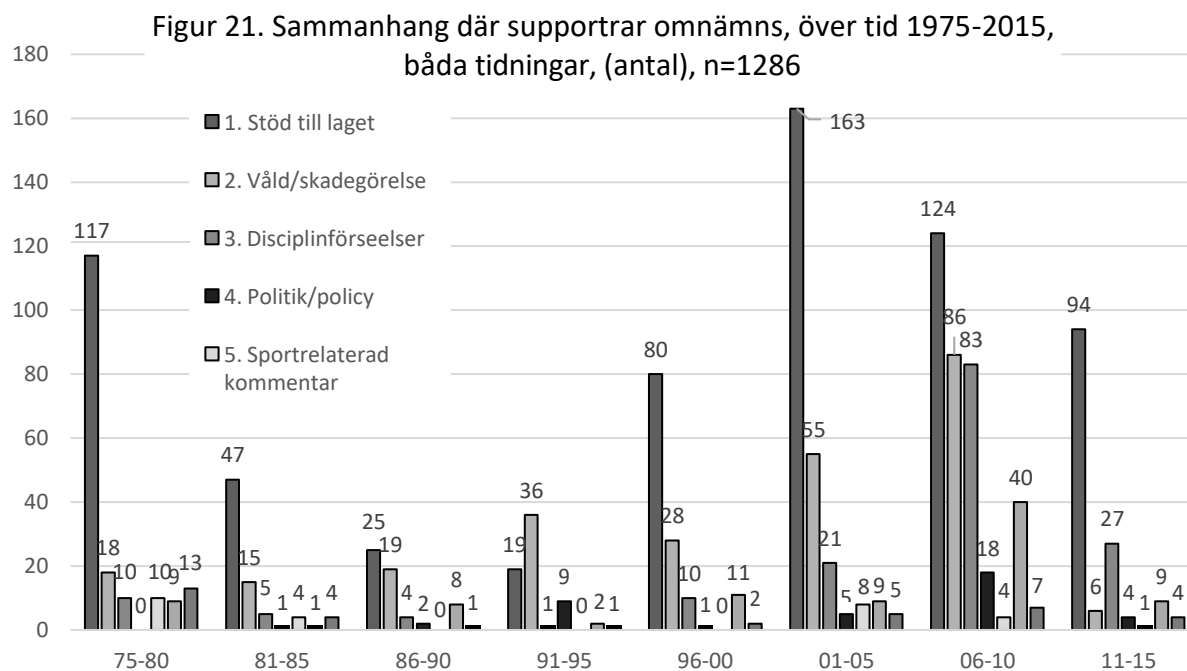
Här undersöker vi i vilka sammanhang som supportrar omnämns. Vi tittar på hur det ser ut totalt under hela tidperioden och om det har förändrats över tid. Dessutom visar vi vem som får uttala sig om supportrar i olika sammanhang. Slutligen presenterar vi ett diagram där vi visar hur supportrar framställs på bild.

Figur 20. I vilket sammanhang omnämns supportrar i kvällspressen?
(procent)

Under hela den undersökta tidsperioden ser fördelningen ut som följande. Det vi först kan läsa ut är att den största delen av kakan tas upp utav supportrar som stödjer sitt lag. I 52 procent, lite mer än varannan artikel, nämns supportrar som ett stöd till laget. Men i resten av artiklarna, den andra halvan, finns en rad olika sammanhang som återkommer i kvällstidningarnas artiklar.

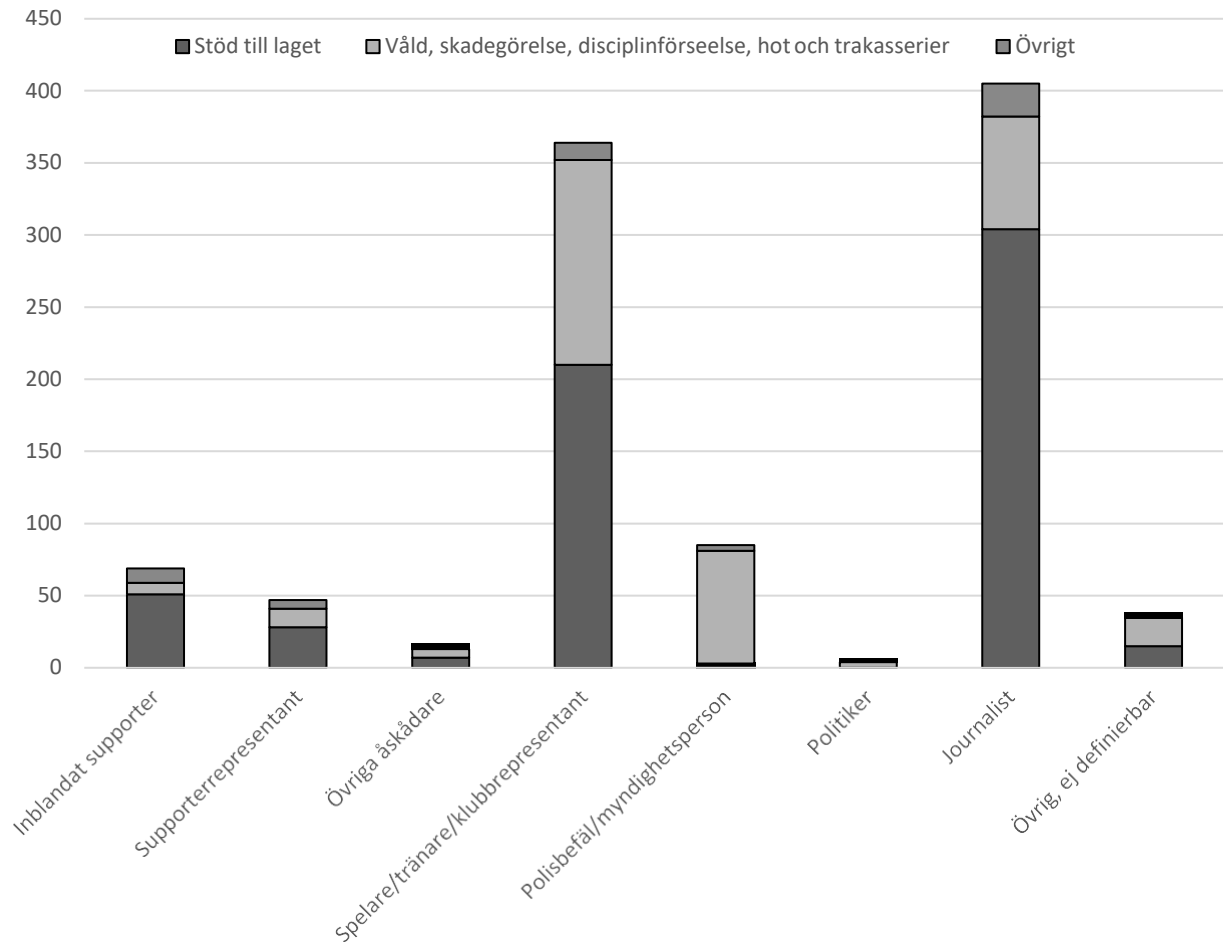
De tre största sammanhangen utöver "stöd till laget" är tre negativa sammanhang. "Våld/skadegörelse", "Disciplinförseelser" och "Hot/trakasserier" utgör tillsammans 40 procent av sammanhangen där vi återfinner supportrar. Den vanligaste av de tre är "Våld/skadegörelse" som står för 20 procent. Därefter kommer "Disciplinförseelser" med 13 procent och "Hot/trakasserier" med 7 procent.

Figur 21 redovisar i vilka sammanhang som supportrar förekommer i kvällspressen, oavsett om de är aktörer som får uttala sig i artikeln eller om de beskrivs av någon annan (journalist, klubbrepresentant, polis m.fl.). Under alla femårsperioder utom en är det ”stöd till laget” som är det vanligaste sammanhanget. Den enda perioden som avviker är 1991–95 då ”våld och skadegörelse” är det vanligaste sammanhanget. Under den perioden är våld och skadegörelse-sammanhang nästan dubbelt så vanligt som stöd till laget. Den här tidsperioden är genomgående avvikande i vår undersökning. Dels för att det skrivs väldigt lite om matcherna, dels för att det som skrivs ofta är negativt vinklat.

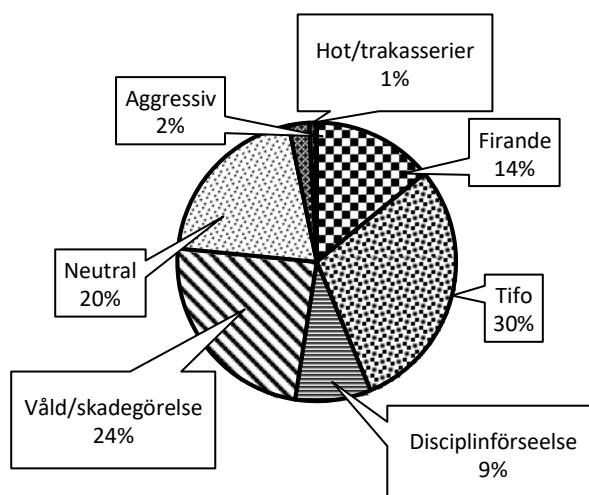
En sak som vi kan se är att stapeln ”disciplinförseelser” ökar väldigt kraftigt under åren 2006–10. Det tror vi beror på att debatten om bengaler och pyroteknik på allvar tar fart inom svensk fotboll. Det fanns pyroteknik på de svenska arenorna redan innan 2006. Men dess vara - eller icke-vara började på allvar debatteras flitigt under dessa år. Därför tror vi att de plötsligt är mer uppmärksammade i kvällstidningarna under den här perioden.

Figur 22. Vem får uttala sig i vilka sammanhang? Båda tidningar, (Antal artiklar där supportrar omnämns) n=1030

I figur 22. har vi slagit ihop kategorierna från figur 21 som hade väldigt lågt värde och redovisar här bara tre kategorier. Det vi kan se är att klubbrepresentanter är de som oftast får uttala sig när supportrar omnämns i våldssammanhang och liknande. Supporterrepresentanterna, som kan vara supporterklubbsordförande eller SLO, får komma till tals marginellt fler gånger än andra supportrar i de negativa sammanhang som supportrar omnämns i. Av de relativt få gånger som supportrar kommer till tals över huvud taget så är ändå majoriteten av gångerna när de ger stöd till sitt lag. Med det menar vi artiklar där det skrivs att supportrarna hejar, sjunger eller på annat sätt stödjer sitt lag. När de i sin tur får komma till tals i de sammanhangen är det exempelvis som delar av en publikenkät eller liknande. Föga förvånande får poliser och myndighetspersoner nästan uteslutande uttala sig i negativa sammanhang. Återigen blir det tydligt att journalister själva är de som oftast agerar aktör och kommer med information eller åsikter. Närmast till hands för journalisterna när de vill ha en kommentar är, som vi tidigare har sett klubbrepresentanter.

Figur 23. Hur framställs supportrar på bild i kvällspressen?, båda tidningar, (procent) n= 341

Den största delen av bilderna (30 procent) är tifo. Alltså koreograferade skådespel i samband med matcherna. Den näst största gruppen är våld/skadegörelse som ligger på 24 procent av bilderna.

Neutrala bilder (20 procent) är bilder på en folkmassa som inte förmedlar någon negativ eller positiv känsla utan som är just neutrala.

Det som är intressant när man tittar på figur 23 är att tifo och våld/skadegörelse som är de vanligaste förekommande gestaltningarna på bilderna i kvällstidningarna. Vi tror att det kan säga något om hur kvällstidningar väljer att dramatisera en händelse. Man väljer t.ex. att visa bilder på ett tifo med brinnande bengaler eller på skadegörelse och våld, förmodligen för att det har ett högre nyhetsvärde att visa sådana bilder än “vanliga” publikbilder. Vi tror också att bilder på tifo i tidningen är populärt bland många läsare som håller på de respektive lagen eftersom det kan vara estetiskt tilltalande och många vill se “häftiga” bilder från gårdagens derby och att det därför möjligtvis kan hjälpa tidningen att sälja fler nummer.

Slutsats:

I hälften av fallen omnämns supportrar i ett sammanhang där de på något sätt uttrycker stöd till sitt lag. I 40 procent av fallen omnämns de i negativa sammanhang som våld och skadegörelse, hot och trakasserier eller andra disciplinära förseelser.

När vi tittar över tid ser vi att disciplinförseelserna ökar markant under perioden 2005–2010. Det kan förklaras med att det var under den perioden som diskussionen om pyroteknik på läktarna tog fart. Vi kan se att poliser och myndighetspersoner bara uttalar sig i negativa sammanhang. Klubbrepresentanter uttalar sig mycket, både i positiva och negativa sammanhang. Journalisterna uttalar sig mest av alla om supportrar. Men när det är i negativa

sammanhang så uttalar de sig mindre, och låter då andra aktörer komma till tals i högre grad. När supportrar framställs med bild i tidningen är det oftast bilder på ett tifo, eller som visar på våld eller skadegörelse. Man kan hävda att tidningarna oftast väljer sensationella bilder.

9. Sammanfattning

Syftet med den här undersökningen är att kartlägga den svenska kvällspressens framställning av svenska fotbollssupportrar utifrån frågeställningarna: om framställningen är positiv eller negativ, vilka aktörer som ges tolkningsföreträde och i vilka sammanhang som supportrar omnämns. Vi tittar även på hur framställningen av supportrar har utvecklats över tid. Överlag kan vi säga att undersökningen har uppfyllt sitt syfte då vi har besvarat varje enskild frågeställning. Sedan finns det givetvis andra aspekter som vi inte har behandlat som skulle kunna användas för att göra en komplett kartläggning.

Först tittar vi på om fotbollssupportrar framställs positivt eller negativt. Fotbollssupportrar framställs sammanlagt under hela den undersökta tidsperioden inte märkvärdigt mer negativt än positivt men var tredje gång som supportrar nämns så gör de det i negativa sammanhang. Under första halvan av 1990-talet framställdes supportrar nästan bara negativt. När supportrar framställs positivt så beskrivs de oftast som ett kollektiv. När de framställs negativt så beskrivs de oftare som individer.

När vi besvarar den andra frågeställningen, vilka aktörer som får tolkningsföreträde i gestaltningen av svenska supportrar, är det enkla svaret: journalister och klubbrepresentanter. Vi tittar bara på artiklar där supportrar omnämns, och då får supportrarna själva bara komma till tals i 13 procent av fallen totalt. I nio av tio gånger pratas det om supportrar utan att de själva får höras. Hur det har sett ut över tid besvarar vi i samband med nästa frågeställning (fig. 22).

Slutligen tittar vi på i vilka sammanhang som supportrar omnämns. Där ser vi att i 40 procent av fallen omnämns de i negativa sammanhang som våld och skadegörelse, hot och trakasserier eller andra disciplinära förseelser. Över tid så har sammanhanget disciplinära förseelser ökat markant från och med början av 2000-talet och framåt, även om det har minskat på senare år. Det är med största säkerhet diskussionen om bengaler och pyroteknik på läktarna som visar sig i resultatet.

Poliser och myndighetspersoner uttalar sig bara i negativa sammanhang. Tidningarna visar oftast sensationella bilder på supportrar, stora tifon eller våldsamma sammandrabbningar.

10. Slutdiskussion

Att det i snitt skrivs 20 artiklar per derbymatch anser vi betyder att kvällstidningarna tycker att de är viktiga och är därför villiga att ge de stort utrymme. Vi gör alltså bedömningen att derbymatcher sätts högt upp på dagordningen. Som beskrivet i teorikapitlet så har undersökningar visat att det medierna sätter högt på dagordningen kommer också medieanvändarna anse vara viktigt. Med dessa siffror i ryggen anser vi att de resultat och effekter som diskuteras här nedan har en betydande tyngd.

Det första vi tittade på i vår undersökning var om supportrar framställs positivt eller negativt i kvällspressen i samband med Stockholmsderbyn mellan 1975 - 2015. Som vi nämnt ovan är det ungefär lika många positiva, negativa och neutrala framställningar som görs under hela tidsperioden. Vi såg också att det inte var ovanligt att artiklarna målade upp supportrarna som ett kollektiv på läktarna.

Att en tredjedel av alla artiklar under hela tidsperioden framställer supportrar negativt kan ha olika effekter i skapandet av bilden av supportrar. En effekt som vi kommer att tänka på när vi ser våra siffror är att det finns en möjlighet att allmänheten får en negativ bild av supportrar när de läser kvällstidningar. Om man utgår ifrån priming-teorin, som tidigare har använts i forskningen om stereotypa uppfattningar om minoriteter tror vi att man kan säga något om en generaliserande bild av supportrar i svensk kvällspress under perioden. Om en grupp nämns i ett visst sammanhang vid upprepade tillfällen finns det en risk att allmänheten kommer att koppla samman den gruppen med negativa konnotationer. I det här fallet - om man ofta läser om fotbollssupportrar ur ett negativt sammanhang kommer man att tänka på supportrar som något negativt. Särskilt kanske de människor som inte läser sportsidorna i det här fallet, eftersom vi kan se att på nyhetsplats i kvällstidningarna är det 80 procent av artiklarna om supportrar som framställer dem negativt (fig. 16). Vi tror att det kan ge en något snedfördelad bild av supportrar, eftersom det inte rimligtvis är så att en majoritet av åskådarna är våldsamma eller bryter mot några regler. Man kan också argumentera för att kvällstidningarna något lättvindigt klumpar samman olika typer av supportrar till en och samma grupp (fig. 17 & 18). Trots att det är mest när de skrivs positivt så är det fortfarande 35 procent av de negativt vinklade artiklarna som sammanfogar stora delar av publiken till en homogen grupp, vilket vi inte tror ger en korrekt bild av verkligheten.

Däremot ska man inte glömma bort att skrivierna om Stockholmsderbyn är tagna ur luften - varken de negativa eller de positiva. Vi kan se i undersökningen att det under årens lopp har inträffat många olika incidenter där en negativ rapportering av olika fans-grupperingar har varit relevant och riktig. Särskilt de gånger som artiklarna har varit placerade på nyhetsplats, eftersom det oftast inte har varit händelser som är direkt fotbollsrelaterade som har hamnat

där t.ex. slagsmål på stan. Vi kan inte med säkerhet säga om rapporteringen är riktig eller felaktig eftersom vi inte har någon mätbar ”verklighet” att jämföra med.

Något som man ska tänka på när man läser våra resultat är tidningarnas nyhetsvärdering när det kommer till händelser kring Stockholmsderbyn. Om det händer något kring en fotbollsmatch som är negativt - att det bråkas eller att någon/några bryter mot regler har det ett större nyhetsvärde än om allting har varit frid och fröjd på läktarna. Det är oftast ingen nyhet att det har gått lugnt till och att alla har skött sig. Om det däremot sker en incident som t.ex. Att matchen avbryts, eller att det sker våldsamheter är det sensationer och avvikelser mot det förväntade. Då vi har studerat kvällspress kan man argumentera för att sensationer och avvikelser faller väldigt väl in i ramen för vad sådana tidningar rapporterar om. Den typen av nyhetsvärdering kan få konsekvenserna att negativa händelser får ett proportionellt större utrymme än det som tillhör det vanliga. Med den tanken i bakhuvudet är det ganska lätt att förstå att kvällstidningarna i 35 procent av artiklarna framställer supportrar negativt.

I kvällstidningarnas tillvägagångssätt finns en inbyggd mekanism att vilja förenkla sina nyheter. Man väljer alltså bort tematiska gestaltningar och väljer istället att göra episodiska gestaltningar med fokus på enskilda händelser.

Vår andra frågeställning undersökte vilka personer som får komma till tals i samband med att supportrar förekommer i artiklar. Där kunde vi se att de vanligaste förekommande personerna var journalisterna själva och olika klubbrepresentanter (spelare, ledare, ordförande m.fl.). Att det ser ut så här kan man förklara på olika sätt utifrån ett teoretiskt perspektiv. För det första är det en fråga om tolkningsföreträde. Alltså vilka som får rätten att definiera en grupp och bilden av dem, eventuella problem inom gruppen och orsaker till dessa. Vi kan utifrån detta se att det inte är supportrarna själva som ges möjligheten att definiera sig. Utan det gör människor som inte är en del av gruppen åt dem. Supportrarna får bara uttala sig i 13 procent (fig. 19) av artiklarna som berör dem på ett eller annat sätt.

Medias elitcentrering är en annan möjlig förklaring till vilka aktörer som får uttala sig om supportrar. Journalisterna väljer att prata med de som är “experter” inom det fält som frågan handlar om, i det här fallet blir fältet fotboll och därför pratar man gärna med fotbollsspelare, tränare eller andra klubbrepresentanter. Det är inte särskilt svårt att förstå det tillvägagångssättet bland journalister. Att intervjua spelare och andra klubbpersoner är en naturlig del av en sportjournalists arbetsuppgift. Det samma gäller när man pratar med polisen om olika händelser där någon/några brutit mot lagen. Det mest förekommande är att då ringa till polisen. Det man dock bör ha i åtanke är att supportrar och läktarkultur inte enbart är en kontext som är sammanlänkad till spelet på planen. Det är i viss mån även en egen kontext och kultur som har sina egna representanter och “elitpersoner” som till exempel SLO:s och andra klackrepresentanter. Det är därför möjligt att argumentera för att journalisterna kunde vara bättre på att försöka prata med dessa när det kommer till frågor om publik och supportrar.

Vår tredje frågeställning undersökte vilka sammanhang som supportrar förekom i. Där kom vi bland annat fram till att supportrar endast i hälften av artiklarna nämns i det sammanhang som de i första hand är på arenan för att göra: stödja sitt lag. Ungefär 40 procent av artiklarna satte supportrar i ett negativt sammanhang, våld/skadegörelse eller disciplinförseelser. Utifrån primingteorin som vi nämnt tidigare så innebär det här att supportrar ofta då kopplas samman med negativa kontexter.

Utifrån framingteorin kan vi också se att journalister ofta väljer negativa gestaltningar istället för positiva "publikfest-gestaltningar". Som vi diskuterat här ovan så har det sina förklaringar i tidningarnas nyhetsvärderingar och hur en redaktion arbetar, när något negativt händer, oavsett hur liten del av hela evenemanget det utgjorde, så har det ett större nyhetsvärde än att 30 000 personer var skötsamma på läktarna.

11. Förslag på vidare forskning

Även om vi har gjort en gedigen undersökning med tanke på det stora materialet, och kunnat dra en del intressanta slutsatser så finns det givetvis andra sätt man kan närma sig ämnet och komma fram till andra resultat. Här redovisar vi kort några förslag på vidare forskning som man antingen utifrån vårt resultat eller med liknande syfte kan utgå ifrån.

Vi har analyserat samtliga artiklar som skrivits om samtliga Stockholmsderbyn från 1975 till 2015. Om man vill analysera texterna närmare så skulle det givetvis gå att göra ett mindre urval och göra en kvalitativ innehållsanalys på materialet. Eftersom vi bara har tittat på Aftonbladet och Expressen så skulle det också utföra samma studie som oss men med andra tidningar som källa. Det hade varit intressant att se skillnaderna mellan kvällstidningarna och morgontidningarna.

Oavsett vilka tidningar man väljer som källa finns det ett annat tillvägagångssätt som hade varit intressant att se resultatet av. Vi valde att bara titta på tidningarna på matchdagarna respektive dagen efter. I vår undersökning missar vi rimligtvis då en del artiklar som skulle kunna påverka bilden av hur fotbollssupportrar framställs. Som vi har nämnt kan det mycket väl vara så att avsaknaden av supporterrelaterat material på exempelvis ledarsidorna har att göra med vårt tidsmässiga urval. I vissa fall får vi anta att under perioder då problematiken med våld i samband med fotboll har debatterats flitigt så har debatten förts även under dagar som vi inte har med i vår undersökning.

Vi har avgränsat vår undersökning till Stockholmsderbyn. Det vore givetvis intressant att göra en undersökning med andra lag. Det är inte helt främmande att tänka sig att rapporteringen kan skilja sig mellan Stockholm och andra, mindre orter. Hur beskriver landsortspressen fotbollssupportrarna som kommer i busslaster från storstan?

12. Referenser

Andersson, Torbjörn. 2010. Svensk fotbollshuliganism 1900–1970.

I Havelund, Jonas, Joern, Lise och Rasmussen, Kristian (red.). *Fotboll och huliganism i Skandinavien: [en antologi]*. 1. uppl. Malmö: Idrottsforum.org, 11-35.

Andersson, Torbjörn & Radmann, Aage. 1998. *Från gentleman till huligan?: svensk fotbollskultur förr och nu*. Stockholm: B. Östlings bokförl. Symposion

Asp, Kent. 2011. *Mediernas prestationer och betydelse: valet 2010*. Göteborg: Institutionen för journalistik, medier och kommunikation, Göteborgs universitet

Bohman, Per. 2016. *Läktarskandal i stockholmsderbyt*.

Aftonbladet, 17 oktober.

<http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/djurgarden/article23734754.ab>

(Hämtad 2016-11-30)

Carlsson, Tomas, Wållgren, Adam, Holmberg, Ludvig, Johansson, Roland, Lundberg, Angelica och Thunborg, Peter. 2014. *Här är 128 huliganer som förstör fotbollen*. Expressen. 2 april.

<http://www.expressen.se/sport/fotboll/allsvenskan/har-ar-128-huliganer-som-forstor-fotbollen/>

(Hämtad 2016-12-14)

Ghersetti, Marina. 2012. *Journalistikens nyhetsvärdering*. Del i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.) (2012). *Medierna och demokratin*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, 205-233

Green, Anders. 2009. *Fotboll och huliganism: utveckling, problem och åtgärdsarbete i England och Skandinavien*. Rapport 2009:2 Kriminologiska institutionens rapportserie. Stockholm: Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet.

Mendel-Enk, Stephan. 2002. I mörkrets hjärta. *Offside nr. 4*, Offside Press, Göteborg.

Nationalencyklopedin, bengalisk eld.

<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/bengalisk-eld> (Hämtad 2016-12-01)

Nationalencyklopedin, derby. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/derby>

(Hämtad 2016-12-01)

Nationalencyklopedin, huligan. <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/huligan>

(Hämtad 2016-12-01)

Ottosen, Rune, Hyde-Clarke, Nathalie, och Miller, Toby. 2012. Framing the Football Fan as Consumer. A Content Analysis of the Coverage of Supporters in The Star During the 2010 World Cup I Krøvel, Roy & Roksvold, Thore (red.). *We love to hate each other: mediated football fan culture*. Göteborg: Nordicom, 111-129

Poulton, Emma. 2005. English Media Representation of Football- related Disorder: ‘Brutal, Short-hand and Simplifying’?, *Sport in Society*, 8:1, 27-47.

Radmann, Aage. 2012. Att äga en (huligan-)berättelse. Mediers konstruktion av fotbolls- våld. *Scandinavian Sport Studies Forum* (3), 97–120.

Radmann, Aage. 2013. *Det svenska firmalandskapet*.

Del i Sverige. Nationell samordning mot brottslighet i samband med idrottsarrangemang.

2013. Mera glädje för pengarna: slutbetänkande. Stockholm: Fritze

Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/sb/d/16861/a/212340>

Radmann, Aage. 2013. *Huliganlandskapet medier, våld och maskuliniteter*. Diss.

(sammanfattning) Malmö : Malmö högskola

Shehata, Adam. 2012. *Medierna och makten över publiken*. Del i Nord, Lars & Strömbäck, Jesper (red.) (2012). *Medierna och demokratin*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur, 317-345

Shehata, Adam. 2015. *Journalistikens dagordningar och gestaltningar*. Del i Karlsson, Michael & Strömbäck, Jesper (red.) (2015). *Handbok i journalistikforskning*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur, 353-368

Svenska fotbollförbundet. 2016.

<http://svenskfotboll.se/allsvenskan/historik/>

(Hämtad 2016-11-30)

Svenska fotbollförbundet. 2015.

<https://www.allsvenskan.se/publiksnitt-genom-tiderna/>

(Hämtad 2016-11-30)

Svensk elitfotboll, 2016

<http://www.svenskelitfotboll.se/slo>

(Hämtad 2016-12-01)

Sverige. Nationell samordning mot brottslighet i samband med idrottsarrangemang. 2013.

Mera glädje för pengarna: slutbetänkande. Stockholm: Fritze

Tillgänglig på Internet: <http://www.regeringen.se/sb/d/16861/a/212340>

TT. 2016. *Larsson attackerad av supportrar*. Aftonbladet. 20 november.

<http://www.aftonbladet.se/senastenytt/ttsport/sport/article23951947.ab>

(Hämtad 2016-11-30)

Wagner, Michael. 2016, *Stormötet bröts efter attack mot spelare*.

Aftonbladet. 27 april.

<http://www.aftonbladet.se/sportbladet/fotboll/sverige/allsvenskan/ifkgoteborg/article2271489>

6.ab

(Hämtad 2016-11-30)

Wedel, Kristian. 2016. Nej, huliganerna var inte snällare förr... Göteborgsposten. 24 april.

<http://blogg.gp.se/wedel/2016/04/28/nej-huliganerna-var-inte-snallare-forr/>

(Hämtad 2016-12-05)

Bilaga 1. Kodschema

V1 ID-nummer

V2 År

V3 Månad

V4 Dag

V5 Tidning 1) Aftonbladet 2) Expressen

V6 Supportrar nämns 1) Ja, helt 2) Ja, delvis 3) Nämns som detalj 4) Nej

V7 Placering 1) Förstasida 2) Nyhetssida 3) Ledarsida 4) Sportsida/bilaga 5) Förstasida sportbilaga

V8 Typ av material 1) Nyhetsmaterial/reportage 2) Åsiktsmaterial 3)

Debatt/insändare

V9 Storlek på artikel 1) Notis 2) Kvantssida/Spalt 3) Halvsida 4) Helsida 5) Uppslag 6) Övrigt

V10 Var sker händelsen? 1) På arenaområdet 2) Utanför arenaområdet 3) Ej definierbart 4)

Både och

V11 - V13 Sammanhang 1) Stöd till laget 2) Våld/skadegörelse 3) Disciplinförseelser - t.ex bengaler 4) Politik/policy 5) Sportslig kommentator 6) Hot/trakasserier 7) Övrigt/ ej urskiljbart

V14 Framställning av supportrar 1) Positiv 2) Något positiv 3) Neutral 4) Något negativ 5) Negativ 6) Okodbar

V15, V21, V22 Agerande aktör 1) Inblandad supporter 2) Supporterrepresentant (ordförande, SLO) 3) Övriga åskådare 4) Spelare/Tränare/Klubbrepresentant 5) Polis 6) Polisbefäl/myndighetsperson 7) Politiker 8) Journalist 9) Övrigt/Ej definierbart

V16 Pluralistisk framställning 1) Kollektiv 2) Individ/er 3) Både och 4) Ej definierbart

V17 Ordval - hur beskrivs supportrarna

V18 Kodare 1) Victor 2) Karl 3) David

V19 Bild på supportrar 1) Ja 2) Nej

V20 Hur framställs supportrar på bild? 1) Firande 2) Tifo 3) Disciplinförseelse t.ex bengaler 4) Våld/Skadegörelse 5) Neutral 6) Aggressiv 7) Hot/trakasserier